

UNIVERSITETET FOR MILJØ - OG BIOVITENSKAP
RAPPORT OG PLANER (2009 - 2010)

Rapport og planer (2009 - 2010)

1. INNLEDNING	3
2. RESULTATRAPPORTERING FOR 2009	9
SEKTORMÅL 1	9
SEKTORMÅL 2	17
SEKTORMÅL 3	25
SEKTORMÅL 4	30
ØVRIG RAPPORTERING	39
Større investeringsprosjekter	39
Rapportering av midler til de regionale forskningsetiske komiteene (REK)	40
UMB mottok ingen REK-midler i 2009.	40
Samfunnssikkerhet og beredskap	40
Helse, miljø og sikkerhet (HMS).....	40
Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK)	41
Brukerundersøkelser	44
System for risikostyring.....	44
Rapportering om forvaltning av fullmakter	46
IKT	47
Rapportering knyttet til tilleggstildelinger fra KD i 2009.....	48
3. PLANER FOR 2010	50
3.1 PLAN FOR VIRKSOMHETEN I 2010	50
SEKTORMÅL 1	50
SEKTORMÅL 2	52
SEKTORMÅL 3	53
SEKTORMÅL 4	54
3.2 PLAN FOR TILDELT BEVILGNING FOR 2010	56
VEDLEGG	57
FRA UMBS ÅRSPLAN 2010 – RISIKO OG HÅNTERING AV RISIKO	58
VEDLEGG TIL UMBS ÅRSPLAN 2010 – MÅLFORSTÅELSE	68
UMBS MULIGHET FOR Å ØKE OPPTAKSKAPASITETEN	73

1. Innledning

Strategisk ramme

UMBs styre vedtok i 2009 følgende visjon for perioden 2010-2013: *Universitetet for miljø- og biovitenskap skal være et analytisk, innovativt og ledende universitet for biovitenskap, miljø og bærekraftig utvikling.*

I jubileumsåret 2009 markerte Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) sin posisjon som et kunnskapssentrum for biovitenskap, miljø og bærekraftig utvikling, og som en levende institusjon som videreutvikler sin fagportefølje med utgangspunkt i 150-års virke. Jubileet synliggjorde UMB som et universitet med samfunnsengasjerte, innovative og konkurransedyktige fagmiljøer. Universitetet for miljø og biovitenskap har disse satsingsområdene:

- Grunnleggende og anvendt biovitenskap
- Bioproduksjon, inklusive akvakultur
- Bruk og vern av natur
- Miljø, klima og fornybar energi
- Utviklingsstudier og globalisering
- Landskapsarkitektur og arealplanlegging
- Matproduksjon og mattrygghet
- Teknologi
- Økonomi og samfunnsfag
- Lærerutdanning i realfag og naturbruk
- Helse for dyr og mennesker

I løpet av de siste 15-20 årene har UMB gradvis utvidet sin fagportefølje, og driver nå forskning og utdanning på en rekke nye områder som samfunnet etterspør. Endringene i fagporteføljen bygger på den lange tradisjonen UMB har som Norges viktigste utdannings- og forskningsinstitusjon for primærnæringene. Denne forpliktelsen har det vært viktig å videreføre ved universitetet også etter universitetsakkrediteringen i 2005. Samtidig avspeiler universitetets fagkrets i dag den økende etterspørsel etter utdanninger som finnes på andre høyere læresteder. UMB tilbyr nå eksempelvis bachelor- og masterprogram i utviklingsstudier, siviløkonom- og samfunnsøkonomistudier, fornybar energi og forebyggende folkehelse. I en konkurranse med de andre lærestedene i Norge søker UMB å nytte universitetets brede fagportefølje til å gi disse studiene en merverdi fra universitetets "gamle" fagområder. UMB har også økt sitt bidrag til samfunnets behov for teknologer gjennom en økning av antall studieplasser ved sivilingeniørutdanningen i 2009 gjennom økning av antall studieplasser. Her er vårt samarbeid med andre høyere utdanningsinstitusjoner, blant annet innen Oslofjordalliansen, viktig.

Utdanning

UMBs strategi fram til 2013 vil videreføre og styrke hovedmålene fra forrige strategiperiode og legger dermed opp til en organisk utvikling av utdanningsaktivitetene ved universitetet: *Universitetet skal videreføre og utvikle tverrfaglighet som et av særpregene ved utdanningen. For å opprettholde kvaliteten på utdanningen og sikre muligheter for nye studietilbud skal UMB sikre bedre utnyttelse av undervisningskapasiteten, utvikle bedre koordinering av emnetilbudene mellom instituttene, forbedre de administrative rutinene og øke satsingen på nye undervisningsformer og nytt faginnhold.*

Som en del av kvalitetsarbeidet og forberedelse til fusjonen med Norges veterinærhøgskole (NVH) startet UMB revisjon av sitt nåværende kvalitetssikringssystem i 2009. Samtidig er det arbeidet med en omfattende gjennomgang av UMBs studieprogrammer, studieretninger og emner. Denne prosessen skal resultere i en reduksjon i emneporteføljen på 15 % innen utgangen av 2013.

UMB viderefører universitetets lærerutdanning i realfag og naturbruk (PPU, LUN) og bidrar på denne måten til det nasjonale løftet for lærerutdanning. I 2009 er det arbeidet særskilt med å styrke rekruttering til lærerutdanningene og andre studieprogram med rekrutteringsutfordringer. Blant studieprogram som har lavere søkning enn den rammen universitetsstyret satte for viktige områder for samfunnsutvikling og næringsliv, kan nevnes; akvakultur, plantevitenskap, kjemi, matvitenskap, skogfag og geomatikk. På bakgrunn av dette har UMB innledet samarbeid med relevante næringslivsaktører og høyere utdanningsinstitusjoner for å samarbeide om tiltak som dekker behov for UMB-kandidater på områder som i dag har liten studentrekruttering. Dette arbeidet styrkes i 2010, blant annet gjennom et felles prosjekt med høyskolene i Nord-Trøndelag og Hedmark om katalogisering av nasjonale utdanningstilbud i landbruksfag.

Markedsføringen av det totale studietilbud har stått sentralt i arbeidet med å synliggjøre UMBs mangfoldige studieportefølje. Et arbeid som fortsetter med stor tyngde også i 2010.

UMB viderefører også målene fra *Strategi for studentlivet* på UMB 2006-2010 (strategien skal revideres i år), med visjon og konkrete tiltak om å utvikle et universitetsmiljø der studentenes faglige og personlige utvikling kan skje i et miljø preget av likeverd og samhold mellom studenter og ansatte, ansvarlighet og aktiv deltakelse i universitetsfellesskapet, og respekt og toleranse for kulturelt mangfold.

UMBs strategier er viktige redskaper for å møte utfordringene på utdanningsområdet, herunder å:

- sikre at utdanningen har et nivå på høyde med internasjonale Life Science universiteter, blant annet gjennom UMBs internasjonale programevalueringer
- ha 3 500 Bachelor- og Masterstudenter i 2013 og arbeide for at Campus Ås har 5 000 studenter i 2018
- sikre kvalitet og utvikle infrastruktur og velferdstilbud i takt med studenttallet
- arbeide for at vekst i studieplasser primært skjer gjennom fullfinansiering
- øke antall primærøkere til studieprogrammene
- øke bredden i studietilbudet ved å bygge på og utvide eksisterende fagmiljøer
- videreutvikle og styrke læringsmiljøet
- øke antall utvekslingsstudenter

UMB videreførte i 2009 sitt samarbeid med norske og internasjonale universiteter og høgskoler. I et internasjonalt utdanningsperspektiv har UMB i 2009 intensivert sitt arbeid med å innpasse utenlandsopphold i studieprogrammene, øke integreringen av utenlandske studenter i UMBs studentliv, og styrke forskningsbasert utdanning på alle nivåer. Resultater av dette arbeidet vil først kunne bli synliggjort i 2010.

På tross av økt antall studenter i 2009 har UMB kapasitet til en moderat økning av studenttall innenfor rammene av nåværende infrastruktur.

Forskning og formidling

UMB kan for året 2009 vise til gode resultater som bygger opp under universitetets forskningsvisjoner.

Økt vitenskapelig publisering, optimalisert bruk av vitenskapelig personale og tettere oppfølging av doktorgradsutdanningen ble prioritert i året som gikk. Flere av UMBs forskere har i 2009 publisert i noen av verdens mest renommerte vitenskapelige tidsskrifter.

UMBs forskningssentre; *Aquaculture Protein Centre*, *Centre for integrative genetics* og Bioenergisenteret, har produsert godt og vist solid konkurransekraft i 2009.

UMB har et tett forskningssamarbeid med forskningsinstituttene på Campus Ås. Til sammen utgjør organisasjonene et nasjonalt tyngdepunkt innen bioproduksjon og matområdet.

UMBs samarbeid med Campus-instituttene kan vise til gode resultater. I februar 2009 fikk universitetet sammen med Bioforsk og Norsk institutt for skog og landskap status som "Forskningssenter for miljøvennlig energi" (FME) i samarbeid med SINTEF og NTNU. I samarbeid med Bioforsk, Norsk institutt for skog og landskap og de andre universitetene fikk UMB tilslag på fellessøknaden til NFR om å utarbeide forslag til et felles anlegg for forskning på planter under ulike klimatiske forhold. Samarbeidet mellom Campus-instituttene og UMB kan imidlertid utvikles til å bli langt bedre. Konkurranse om oppdrag fra næringsliv og forvaltning og suboptimal bruk av kostnadskrevede infrastruktur er blant de forhold som reduserer utbyttet av samfunnets investeringer i institusjonene.

UMB arbeider systematisk for å sikre tilgang til oppdatert forskningsinfrastruktur, både når det gjelder storskala fasiliteter for klimaregulerte forsøk, husdyrforsøk, matvitenskap og bioenergiproduksjon, og når det gjelder avansert vitenskapelig utstyr i alle kostnadsklasser. UMB er bekymret over at behovet for investeringer i oppdatert basisutstyr er større enn hva som kan dekkes over eget budsjett.

Som følge av økt strategisk fokus på enkelte forskningsområder har UMB blant annet fått tilslag fra Forskningsrådets eVitenskap-program til forskergrupper innen nevrovitenskap og genforskning og EUs Strålevernprogram til grupper innen radioøkologi.

Forskningssamarbeidet med veterinærmiljøene har vært en viktig oppgave for UMB i 2009 og har gitt lovende resultater. Arbeidet med prosjektsøknader til EUs 7. rammeprogram er styrket, og også denne satsingen videreføres i 2010, med spesiell vekt på søknadssamarbeid med veterinærmiljøet. UMB har sendt 13 søknader til EUs 7. rammeprogram, hvorav en søknad i samarbeid med veterinærmiljøet. Gjennom 2009 har det vært arbeidet systematisk for å styrke universitetets næringslivsarbeid og kommersialisering. Dette er et langsiktig arbeid, men UMB forventer at dette bidrar til økt antall forretningsideer og økt samarbeid med næringslivet allerede i 2010.

Økt strategisk satsing på kommunikasjonsområdet innebærer at universitetets forskningsresultater i økende grad formidles til allmenheten gjennom media og UMBs egne kanaler, blant annet utgivelsene av UMB-nytt. I jubileumsåret ble UMBs kompetanse også synliggjort gjennom jubileumskonferansen *Mat 2009*, som var et godt besøkt og mye omtalt fagarrangement, samt Åpen Dag, der flere tusen gjester fikk innsyn i UMBs forsknings- og utdanningsaktiviteter. I tillegg til å presentere saker og stoffområder i redaksjonell omtale har UMB aktivt lagt til rette for medarbeideres deltakelse i samfunnsdebatten blant annet gjennom tilrettelegging og bistand til kronikkskriving og debatt deltakelse. UMBs forskere har også i 2009 hatt stor formidlingsaktivitet via populærvitenskapelige arbeider.

Gjennom 2009 har UMB arbeidet med planlegging av et forskningsformidlingscenter på campus, som søkes realisert under navnet "LIV levende." Det er også gjennomført et mulighetsstudium for forsknings- og formidlingsfinansiering gjennom fundraising.

Fusjon med veterinærmiljøet

I 2009 er forberedelsene til fusjonen mellom UMB og NVH kommet videre. Det er etablert enighet om lokalisering av nybygg som skal legge grunnlaget for synergier i en faglig robust forsknings- og utdanningsinstitusjon der bioproduksjon, matvitenskap og veterinærmedisin blir en av universitets søyler. Samtidig må de store delene av UMBs virksomhet som ikke er direkte berørt av fusjonen, videreutvikles på egne premisser. Det har vært et mål for universitetet å være en konstruktiv og inviterende bidragsyter i prosessene med samlokalisering på Ås og samorganiseringen av NVH og UMB. Med støtte fra Norges forskningsråd (NFR) har vi gjennomført forskningssamarbeid mellom NVH, VI og UMB. Dette er vesentlige bidrag til å bygge gode relasjoner mellom forskere ved de respektive organisasjoner. NFR har gitt prosjektmidler for kommende treårsperiode til dette samarbeidet.

Investeringsprosjekter

UMB har flere pågående prosjekter knyttet til bygninger og eiendom - i tillegg til Statsbyggs oppdrag med å planlegge for samorganisering av NVH og UMB og samlokalisering med Veterinærinstituttet på Campus Ås

Statsbygg ferdigstilte i 2009 arbeidet med forprosjekt for rehabilitering av Urbygningen. Prosjekteringen har skjedd på oppdrag fra KD. Målet er å rehabilitere Urbygningen til en fleksibel og funksjonell bygning for undervisning og studierettet service. Rehabiliteringen vil hente inn en del av det vedlikeholdsetterslepet som er konstatert for UMBs bygninger gjennom Statsbyggs analyse fra 2002. Det er av meget stor betydning at dette prosjektet får oppstartbevilgning ved første anledning. Brannvesenets stengning av to etasjer i august 2009 har aktualisert behovet for å starte rehabiliteringen omgående.

Statsbygg satte, på oppdrag fra KD, høsten 2009 i gang prosjektering for rehabilitering av Tunbygningene på Campus Ås. Forprosjekt er ventet ferdigstilt første kvartal 2011.

Utidsmessige lokaler, myndighetskrav og behov knyttet til flyttingen av veterinærfasiliteter fra Adamstua til Ås har gjort det nødvendig for UMB å sette i gang et prosjekt for relokalisering av Senter for husdyrforsøk. Målet med prosjektet er å etablere moderne fasiliteter for husdyrforsøk som tilfredsstillende lover og forskrifter for arbeidet.

UMB har siden 2008 arbeidet med å etablere et nytt fjernvarmeanlegg basert på biobrensel på campus, til erstatning for dagens anlegg som er basert på pellets og olje. Anlegget er ferdig prosjektert og kostnadsberegnet, og vil slik det er prosjektert kunne forsyne det nye universitetet og eksisterende og planlagte bygg for forskningsinstituttene på campus med stabil, klimanøytral og miljøvennlig energi. En bieffekt av prosjektet vil være at man i tillegg har mulighet for å forsyne anlegg i Ås sentrum med fjernvarme. UMB håper det vil kunne finnes en god løsning for eierskapsstruktur for prosjektet, både fordi det er riktig ut fra universitetets miljøprofil, og fordi kostnadene med nye bygninger for flyttingen fra Adamstua til Ås vil øke dersom fjernvarmeprosjektet ikke kan realiseres.

Allianser med andre UH-institusjoner

UMB startet i 2007 opp arbeidet med to allianser; Oslofjordalliansen og Universitetsalliansen Oslo. I 2009 har særlig arbeidet i Oslofjordalliansen, et samarbeid med høgskolene HiØ, HVE

og HiBu, gitt betydelige positive resultater i form av økt rekruttering til teknologifagene. "Teknologipiloten", som er et samarbeid om felles ingeniørutdanning startet i 2008. I 2009 ble søkere til teknologiutdanning i Oslofjordregionen presentert for et felles studietilbud innen ingeniørutdanning. I 2009 startet Oslofjordalliansen også opp samarbeid rundt lærerutdanning.

Gjennom Universitetsalliansen Oslo, som er et samarbeid mellom UMB, UiO, HiO og HiA, samordner de fire institusjonene sine synspunkter for å opptre koordinert overfor kommuner, fylkeskommuner og private bedrifter i regionen.

Andre rapporteringer

Gjennom 2009 har det vært lagt ned et betydelig arbeid for å forberede universitetets administrative systemer for å sikre optimal utnyttelse av universitetets ressurser. Samtidig har UMB startet arbeid med ny beredskapsplan, der risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) blir lagt til grunn.

Gjennom årsplanen for 2010 har universitetsstyret for øvrig videreutviklet systemet for risikostyring som ble innført i årsplanen for 2008. Risikostyringssystemet er knyttet opp mot mål- og resultatstyringen ved universitetet. For 2009 identifiserte UMB følgende gjennomgående risikoer: (1) studentrekruttering, (2) (vanskelig) økonomi, (3) bygninger og infrastruktur og (4) UMB/NVH-integrasjonen. Styret har valgt å videreføre de samme risikoene i 2010 med tillegg av en 5. risiko: Risiko for at UMB ikke klarer å tilby gode nok forskningsfasiliteter og oppdatert vitenskapelig utstyr.

UMB vedtok en egen pandemiplan våren 2009, og med basis i denne ble statlige og kommunale retningslinjer i forbindelse med høstens svineinfluensa fulgt opp. Det har ikke vært registrert økning i sykefravær hos ansatte som har kunnet relateres til svineinfluensa. Heller ikke fra studentenes side er det rapportert om økt sykefravær i forbindelse med sykdommen.

Rapportering om styrets arbeid

Universitetsstyret gjennomførte 25. februar 2010 en vurdering av eget arbeid:

Styret som kollegialt organ

Styret oppfatter at det er utviklet en god og konstruktiv samarbeidsform. Styret har noe forskjellige oppfatninger av i hvilken grad det har en tilfredsstillende bredde i sammensetningen av styremedlemmer i forhold til de oppgaver styret har. Enkelte styremedlemmer tar til orde for at man med fordel kunne hatt en tyngre representasjon fra akademien.

Administrativ forberedelse og oppfølging

Saksframlegg fra administrasjonen er stort sett tilfredsstillende. Administrasjonen følger vedtakene godt opp. Når pålegg fra styret ikke er fulgt opp er det viktig at det blir meldt tilbake til styret med begrunnelse.

Styret som strategisk organ

Styret er tilfreds med å ha vedtatt ny strategi (*Strategi 2010-2013*) i 2009. Styreseminarene har tjent som inspirasjon til strategisk tenkning, men vi trenger også mer møtetid i styrerommet til strategidiskusjoner. Styret ønsker å oppsummere styreperioden og gi anbefaling på noen viktige områder og prosesser til det nye styret og til fellesstyret.

Styret oppfatter at fusjonsarbeidet med NVH har vært krevende på flere områder; ressursmessig, i forhold til intern kommunikasjon og informasjon, og i forhold til å holde tilstrekkelig oppmerksomhet mot den fagporteføljen som ikke direkte berøres av fusjonsarbeidet.

Mål-, resultat- og risikostyringen

Styret oppfatter at den rolle de utøver på dette området er tilfredsstillende. Ved utarbeidelsen av årsplanen for 2009 vurderte styret at risikostyringen var utviklet til et tilfredsstillende nivå. Dette er videreført i årsplanene for 2010.

Styret som kontrollorgan, herunder kontroll med den daglige ledelsen

Styret peker spesielt på at økonomiregimet som er etablert for UH-institusjonene gir noen særbestemmelser og begreper som medfører at økonomisaker kan være vanskelige å treng inn i. Dette bidrar til at styret ikke lett kan gjøre sin selvstendige bedømming av den økonomiske situasjon og gjennomføre de nødvendige styringsmessige grep. Styret oppfatter også at arbeidet med UMBs aksjeselskaper og spørsmålet om etablering av nye selskaper kan være vanskelig å forholde seg til.

Styret drøftet også sin rolle i forhold til tilsyn med den daglige ledelsen med bakgrunn i tildelingsbrevet for 2010. Styrets drøfting kan kort oppsummeres slik:

- Forutsetningen for tilsyn er at ledelsen praktiserer åpenhet i forhold til styret. Styret mener ledelsen utøver slik åpenhet gjennom saksdokumentene, referatsaker som legges fram for styret og rektors orienteringer som er fast post på hvert styremøte. Styret mener ut fra dette at man fører et tilfredsstillende tilsyn med ledelsen.
- Styret vil påpeke at organisasjonsmodellen hvor rektor både er daglig leder og styreleder er en prinsipiell uheldig og sårbar organisasjonsmodell i det styrets leder fører tilsyn med selv.

2. Resultatrapportering for 2009

Sektormål 1

Universitetene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap

UMBs rapportering på Kunnskapsdepartementets kvalitative styringsparametre for 2009:

- *Redegjøre for institusjonens strategi for utvikling av fagporteføljen og faglig profil, herunder hvilke avveininger som gjøres når det gjelder bredde versus dybde, hensynet til små og utsatte fag, relevans etc*

Alle UMBs studieprogrammer gjennomgår ekstern evaluering innenfor en oppsatt syklus. For hvert program oppnevnes en internasjonal ekstern komité som evaluerer det aktuelle programmet, og resultatene brukes videre i instituttene og UMBs kvalitetsarbeid. Evalueringene fører ofte til endringer og justeringer i studietilbudet. Universitetsstyret behandler en sluttrapport etter at tiltak er iverksatt som følge av evalueringene.

Etter anbefaling fra UMBs studienemnd, vedtar universitetets styre hvert år studieprogramporteføljen for det påfølgende studieåret. Forutgående diskusjoner i de ulike fagmiljøene og i studienemnda legger premissene for styrets vedtak.

Universitetsstyret har vedtatt at ingen studieprogram skal termineres for studieårene 2009/2010 og 2010/2011, med bakgrunn i at det i nå er lagt opp til en omfattende gjennomgang av UMBs studieprogrammer, studieretninger og emner. Første trinn er en påbegynt gjennomgang av UMBs totale emneportefølje med en reduksjon i emneporteføljen på 15 % innen utgangen av 2013.

Et annet argument for ikke å terminere på det nåværende tidspunkt, er at program som nylig har vært gjenstand for ekstern evaluering, skal gis muligheter for å følge opp evalueringen med tiltak og oppfølgingsplaner.

- *Vurdere kvalitetssikringssystemene, herunder hvordan systemene blir forankret i fagmiljøene, samt redegjøre for hvordan systemene skal utvikles videre*

UMBs system for kvalitetssikring innenfor utdanningen (KSU) videreutvikles kontinuerlig, og fanges opp og dokumenteres blant annet gjennom årsrapport for studiekvalitet. Årsrapport for studiekvalitet 2008 har blitt gjort mindre repeterende enn de foregående, og den er lagt opp i en vitenskapelig og analytisk form. Det sistnevnte er noe NOKUT oppfordrer rapportene til å være. Årsrapport om studiekvalitet behandles årlig av studenttinget, studienemnda og universitetsstyret. Instituttene må gjennom styringsdialogene redegjøre for sitt arbeid med implementeringen av KSU, og vise til konkret oppfølging av de ulike områdene innenfor kvalitetssikringssystemet.

Kvalitetssikringssystemet er under revisjon med vekt på forenkling, og arbeidet vil i de neste årene også ses i sammenheng med samorganiseringen med NVH og utviklingen av det nye universitetet.

Kvalitetssikringssystemet for utdanningsvirksomheten (KSU) deler studiekvaliteten ved UMB inn i tre hovedområder:

- Inntakskvalitet (kvalitet på opptatte studenter)
- Innsatskvalitet (kvalitet på UMBs utdanningsvirksomhet)
- Resultatkvalitet (kvalitet på kandidater)

Disse hovedområdene var i 2009 delt inn i 8 kvalitetsområder som hvert har sine nøkkelområder og indikatorer.

- *Redegjøre for hvordan kvalitetssikringssystemene blir brukt strategisk i arbeidet med å øke kvaliteten i utdanningen, samt hvordan NOKUTs avsluttede evalueringer, revideringer og akkrediteringer blir fulgt opp*

UMBs ledelse har fokus på målstyring, og kvalitetssikringssystemene har i den sammenheng spilt en betydelig rolle også i arbeidet med å øke kvaliteten i utdanningen. Integreringen av studiekvalitet i universitetets styringssystem (ledelsens kontroll og oppfølging av virksomheten) har vært tilfredsstillende.

Ved UMB belønnes studiekvalitetsarbeidet blant annet gjennom *Utdanningsprisen*, *Masteroppgaveprisen* og *Studentenes pris for beste foreleser*. Videre har enkelte institutt i tillegg sine egne *undervisningspriser*. Også belønning av undervisningskvalitet og pedagogisk kompetanse er viktig i studiekvalitetsarbeidet.

Universitetsstyret godkjente ”Årsrapport om studiekvalitet 2008” og gjennom denne rapporten identifiseres ulike områder for forbedring av studiekvaliteten. Områder som prioriteres utkrystalliseres i Årsplanen for 2010. Følgende hovedområder ble prioritert av US:

1. Markedsføring, kommunikasjon og rekruttering (inntak og styring)
2. Undervisnings- og utdanningstilbudet
3. Forskerutdanning
4. Akademiske ressurser og studentstøtte
5. Læringsmiljø
6. Internasjonalisering
7. Kandidater

UMBs kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten (KSU) ble godkjent av NOKUT 18.3.2004, og påpekninger fra den gangen har blitt godt fulgt opp. UMB forbereder seg nå til en ny NOKUT evaluering av KSU våren 2010. UMB er også oppmerksom på NOKUTs reviderte ”*Kriteriegrunnlag for evaluering av universiteters og høgskolers kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten*”, vedtatt av NOKUTs styre 17. desember 2008.

- *Redegjøre for strategi for arbeidet med internasjonalisering, inkludert forskning og utviklingsarbeid og hvordan dette bidrar til utviklingen av den faglige virksomheten og kvalitet i utdanningene*

UMB følger opp *Internasjonal strategi for Universitetet for miljø- og biovitenskap 2006 - 2010* på flere områder, herunder tiltak som bidrar til utvikling av den faglige virksomheten. Den viktigste "faglige utviklingskapital" er de ansatte og studentene på UMB. Den faglige utviklingen avhenger derfor av å rekruttere godt kvalifiserte ansatte og studenter med potensiale, og gi begge grupper muligheter for å utvikle seg sammen med verdens beste innenfor sine fagområder.

Med utgangspunkt i den internasjonale strategi, bidrar følgende aktiviteter til utvikling av den faglige virksomheten:

- Undervisning på engelsk gjør det mulig å rekruttere ansatte og studenter fra hele verden
- Gode utvekslingsavtaler gjør det mulig for studenter tidlig i karrieren å etablere internasjonalt faglig sterke nettverk
- Integrasjon av de utenlandske studenter på campus bidrar til etablering av internasjonalt faglig sterke nettverk
- Godt samarbeid med Studentsamskipnaden i Ås som betyr at UMB kan garantere bolig for utvekslingsstudenter

Nevnes bør også at UMB har utarbeidet *UMBs språkpolitiske retningslinjer* som skal bidra til språklig og kulturell bevisstgjøring ved universitetet.

- *Redegjøre for tilrettelegging for funksjonshemmede studenter*

Fysiske tiltak

UMB har i 2009 gjennomført to store rehabiliteringsprosjekter, og ved begge prosjektene ligger universell utforming til grunn for arbeidene. Læresaler har blitt utstyrt med teleslynge (IR-anlegg), det er iverksatt akustiske tiltak og det er blitt lagt vekt på god belysning og bruk av kontrastfarger for synshemmede.

Informasjonsarbeid

UMB har i 2009 foretatt en stor omlegging av nettsidene som inneholder informasjon til studenter med funksjonsnedsettelse eller studenter som trenger hjelp. Nettsidene og rutiner utbedres fortløpende.

Revisjon av handlingsplan

UMB startet revisjonsarbeidet med handlingsplan for universell utforming og tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse i 2009. Dette arbeidet vil bli ferdigstilt våren 2010.

Spesialprosjekt

UMB har mange studenter med dokumentert dysleksi, og det er nå tatt initiativ med tanke på oppstart av et fast forum for denne studentgruppen.

Kompetanseheving blant ansatte

UMB har i 2009 hatt deltakere på flere kurs/seminar som omhandler tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse.

Virksomhetsmål 1.1:

UMB skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Antall primærøkere per studieplass (jf. også virksomhetsmål 4.1)	1,5	2,1	2,0	1,9	2,2	2,1
Studietilbud i samarbeid med andre institusjoner (se virksomhetsmål 4.4)				*)		
Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder	571	699	625	684	650	680

*)

- UMB samarbeider med høgskolen i henholdsvis Østfold, Vestfold og Buskerud, *Oslofjordalliansen*, hvor målet er å utvikle større, profilerte fagmiljøer gjennom samarbeid og arbeidsdeling. Pr. 2009 er dette samarbeidet kommet lengst innenfor området teknologi og ingeniørutdanning.

- UMB og Høgskolen i Oslo (HiO) samarbeider innenfor et masterstudium i Økonomi og administrasjon og et masterstudium i Folkehelsevitenskap. Begge masterprogrammene inngår i UMBs studieprogramportefølje og HiO bidrar inn i programmene med enkeltemner.

Vurdering av måloppnåelsen

Det har vært en økning i antall studieprogram med venteliste fra 2008 til 2009. 17 studieprogram hadde venteliste i 2009 mot 12 studieprogram i 2008. Antall primærøkere per studieplass har gått noe ned, mens antall uteksaminerte kandidater har økt betydelig. Antallet for 2009 ligger over ambisjonsnivået for 2010. UMB vurderer måloppnåelsen som tilfredsstillende.

En planlagt arbeidsmarkedsundersøkelse (kandidatundersøkelse) med egendefinerte resultatmål og rapportering har blitt utsatt, men det tas sikte på å gjennomføre denne i 2010.

UMB har en stor og målrettet oppmerksomhet på, og setter inn tiltak for å øke søkningen til studier med realfagskrav. Eksempler på tiltak i 2009:

- "*Forskerfabrikken*" i naturfagene for elever i 5.-7. klasse
- *Skoletjenesten* hvor klasser inviteres til UMB og representanter fra UMB besøker skolene
- *Ungforsk* – et samarbeid med Akershus og Østfold fylkeskommuner som trakk 3000 elever over to dager (det er første gang Østfold var viet en egen dag)
- *Forskningsdagene*
- *Realfag i regionen* (prosjekt ved Høgskolen i Østfold hvor også UMB deltar)
- Det arbeides med etablering av et senter for forskningsformidling innen miljø, biovitenskap og bioproduksjon ("*Liv Levende*"), som skal synliggjøre realfag, forskerrollen og UMBs fagområder
- Innenfor fylkeskommunen ses det på et samarbeid som tar for seg *hele skoleløpet*, inkludert realfagene.
- Undervisning for spesielt motiverte elever fra videregående skole, som har fått anledning til å følge undervisningen i grunnetimer innenfor realfag (fortrinnsvis i matematikk og kjemi), for deretter å avlegge eksamen.
- *Ettårig grunnstudium* – for studenter som ikke fyller særkrav ved opptak

- Oppsøkende virksomhet overfor ungdomsskoler i Oslo- og Akershusregionen
- Motivasjons- og informasjonsseminarer for karriereveiledere i ungdoms- og videregående skole med vekt på realfagsutdanning ved UMB. I 2009 var dette tilbudet rettet mot karriereveilederne fra Buskerud og Telemark. UMB vil fortsette dette arbeidet med andre fylker/regioner i 2010.

Gjennom samarbeidet innenfor Oslofjordalliansen, på området teknologi- og ingeniørutdanning, ble studentene innenfor dette utdanningsområdet presentert for en felles utdanning ved studentopptaket i 2009. Søker tallene innenfor teknologi viste en positiv endring sett under ett for alliansepartnerne, hvorav UMBs økning var på hele 28 % sammenlignet med tilsvarende tall i 2008. UMB er fornøyd med søkerutviklingen innenfor teknologiutdanningene og ser stor nytteverdi av samarbeidet innenfor dette fagområdet i Oslofjordalliansen. UMB har forventninger til at samarbeidet fremover vil gi positive effekter også innenfor andre samarbeidsområder i alliansen.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

Enkelte studieprogram hadde fortsatt lavere søkning enn den rammen universitetsstyret satte for programmet, og langt lavere søkning enn etterspørselen etter ferdige kandidater. Eksempler er: akvakultur, plantevitenskap, lærerutdanning i naturvitenskapelige fag, biologi, frie realfag, matvitenskap, miljø- og naturressurser, skogfag, samt geomatikk. Endring i ungdoms studiesøking og preferanser, og UMBs evne til å omstille undervisningstilbudet når studiesøking, samfunnets behov og utdanningens relevans endres, har fokus i det løpende rekrutteringsarbeidet. Tettere kontakt med næringslivet på områder som etterspør UMB-kandidatens kompetanse er intensivert. Målet er å få til en dreining av studentenes preferanser for å dekke opp næringslivets behov for UMB-kandidater på områder som i dag har liten studentrekruttering.

Nevnes bør også søkningen til teknologistudiene gjennom samarbeidet i Oslofjordalliansen som også vil ha stor oppmerksomhet på messene i 2010. Samfunnet etterspør kandidater med kompetanse innenfor teknologi. UMB har tatt denne utfordringen ved å satse på økt fokus gjennom markedsføringen av sine teknologistudier både gjennom Oslofjordalliansen og via UMBs egne informasjonskanaler.

Uteksaminerte kandidaters jobbmuligheter er et sentralt område, som UMB vil undersøke gjennom den planlagte arbeidsmarkedsundersøkelsen i 2010.

Virksomhetsmål 1.2:

UMB skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømmning.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år	41,9	44,3	42,5	44,8	46,0	45,0
Studenter per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (jf. også virksomhetsmål 4.1)	6,5	5,8	6,1	6,0	6,1	6,1

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Gjennomføringsprosent i henhold til planlagt utdanningsplan på lavere og på høyere grad-rapportering til DBH	82,4	83,3	81,1	82,2	87,0	86,0

Vurdering av måloppnåelsen

Nye studiepoeng per egenfinansiert student, samt gjennomføringsprosenten har økt sammenlignet med foregående år, men ligger under målet som var satt for 2009. Måloppnåelsen er ikke fullt ut tilfredsstillende.

Studenter per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling ligger tett opp til ambisjonsnivået og vurderes som akseptabelt.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

UMBs emneportefølje er fortsatt mangfoldig, og 5-studiepoengs emner, som er den minste tillatte emnestørrelsen, utgjør en uforholdsmessig stor andel av den samlede emneporteføljen. Samarbeid på tvers av instituttgrensene for et mer helhetlig og ressursbesparende emnetilbud totalt sett, er en utfordring som UMB vil arbeide med også i 2010. Gjennomgangen av UMBs emneportefølje frem mot 2013, er et virkemiddel.

UMB har som mål at campus skal bli mer studentvennlig ved å tilpasse bygningsmassen etter studentenes behov; etablere et studentsenter, øke antall gruppe- og kollokvierom og legge til rette for mer uformelle møteplasser.

God studieveiledning er avgjørende for at den enkelte student finner egnede studieløp og gjennomfører innenfor forventet studieprogresjon. UMB har i 2009 utarbeidet en egen folder om studieveiledning. Folderen synliggjør hvilken rolle og krav som tillegges studieveilederne og hva som forventes av både student og veileder for å få et optimalt utbytte av en veiledningsdialog.

Virksomhetsmål 1.3:

UMB skal ha et utstrakt internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

Styringsparametre	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	213 (80/133)	212 (84/128)	219 (86/133)	273 (118/155)	250 (100/150)	250 (100/150)
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud (emne/program)	240/8	262/10	357/12	297/14 ¹	350/14	320/16
Studietilbud i samarbeid med utenlandske institusjoner						

¹ Antallet emner som undervises på engelsk omfatter både emner som undervises fast på engelsk (152) og emner som undervises på engelsk etter behov (145).

Styringsparametre	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
(Fellesgrader)				2		2
Antall studenter med finansiering via stipendordninger fra stipendplasser (Kvote og NUFU ²)			91	95		
Andel tospråklighet på websider (norsk og engelsk)			19 %	19 %	25 %	25 %

Vurdering av måloppnåelsen

Det har vært en økning i det totale antall innreisende studenter fra 133 studenter i 2008 til 155 studenter i 2009. Antall utreisende studenter har også økt. UMB vurderer måloppnåelsen som tilfredsstillende.

Fra regioner og land hvor UMB ønsker flere studenter (Europa, Nord Amerika, Oseania, Sør Amerika, Kina og India) er antall studenter i 2009 gått litt tilbake i forhold til 2008. Nedgangen er likevel så liten at måloppnåelsen er tilfredsstillende.

Region	Antall studenter 2008	Antall studenter 2009	Ambisjonsnivå 2010
Europa	170	154	
Nord Amerika	21	27	
Sør Amerika	6	6	
Oseania	6	5	
Kina	21	25	
India	4	2	
Totalt	228	219	230

Antall studenter med finansieringsordninger har økt fra 91 i 2008 til 95 i 2009. Muligheten for finansieringsordninger er kun i liten grad til stede for de regionene hvor UMB ønsker økt rekruttering.

Antallet tospråklighet på UMBs eksterne websider er fortsatt 19 %, mens ambisjonene for 2009 var 25 %. UMB har fortsatt en jobb å gjøre med å få opp andelen av tospråklig dokumentasjon når det gjelder interne dokumenter og retningslinjer. Måloppnåelsen er derfor ikke fullt ut tilfredsstillende.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

UMB konstaterer at tallet på utreisende studenter er lavere enn ønskelig, men trenden er i ferd med å snu. Universitetet har erfart at det er store utfordringer å skulle legge til rette for utveksling i 3- og 2-årige utdanningsprogrammer. Utveksling innenfor 5-årige profesjonsutdanninger er enklere å tilrettelegge. UMB vil fortsette med å iverksette tiltak for å bedre studentenes muligheter for delstudier i utlandet innenfor det enkelte studieprogram.

Aktuelle tiltak vil være:

- utarbeide insentiver slik at instituttene bedrer tilretteleggingen knyttet til utveksling
- øke aktivitet knyttet til informasjon om utveksling både sentralt og på instituttene

² Av NUFU stipendiater er kun de som har oppholdt seg ved UMB i 2009 tatt med.

- videreutvikle avtaleporteføljen med etterspurte universiteter i Nord Amerika, Sør Amerika, Sør Afrika, Kina og India
- videreutvikle utvekslingsprogramporteføljen utover Nordplus og Erasmus

Arbeidet med en bedre integrering av utenlandske studenter på campus er et område hvor UMB vil ha stort fokus på de viktigste aktører som Norsk Studentunion (NSU), International Student UNION (ISU) og Forum for doktorgradsstudenter (FODOS). Integreringsmidler med mulighet for initiering av aktiviteter for utenlandske og norske studenter sammen er et viktig virkemiddel i denne sammenhengen.

Sektormål 2

Universitetene skal oppnå resultat av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid

UMBs rapportering på Kunnskapsdepartementets kvalitative styringsparametre for 2009:

- *Redegjøre for arbeidet med å konsentrere forskningsinnsatsen og utvikle fagmiljøer av høy internasjonal kvalitet.*

UMB forsøker å balansere behovet for å konsentrere forskningsinnsatsen med behovet for å dekke undervisningsområdene med relevant forskerkompetanse, samt legge til rette for akademisk frihet og inspirasjonsdrevet forskning. UMB har i inneværende år utarbeidet sin strategi for perioden 2010 – 2013. Strategien fastslår at UMB skal være et forskningsintensivt universitet som fremmer fri og uavhengig forskning. UMB skal også videreutvikle en sterk intern forskningskultur. UMB mener at både bredde og konsentrasjon i forskningen er viktig, sammen med tilrettelegging for tverrfaglighet som gir helhetlig innfallsvinkler og resultater. Det tilrettelegges også for disiplinær dybde og en fruktbar synergi mellom dybde og bredde. Det er viktig at forskningen er relevant og kan relateres til det samfunnsansvar som UMB er gitt.

UMB har i løpet av året arbeidet med å koordinere sin innsats innen miljø- og klimaforskning. Instituttene samarbeider nå om utdanning og forskning på området, og UMBs årlige forskningskonferanse "Miljø2010" er viet temaet. Bioenergiseret som eies av UMB, Bioforsk og Skog og landskap, har i samarbeid med Sintef startet prosjektet Bioenergy Innovation Center (CenBio - forskningscenter for miljøvennlig energi). UMB forventer at dette prosjektet bidrar til å styrke fagmiljøets internasjonale konkurransekraft. I 2005 etablerte UMB en satsing for helserelevant forskning: Helse UMB. Satsingen omfatter flere institutter og fagområder, og vi har i 2009 utført en ekstern gjennomgang av satsingen. Dette resulterte blant annet i at forskningsinnsatsen i denne satsingen nå er konsentrert om to av de opprinnelige tre temaene, nemlig "Mat og helse" og "Natur, livskvalitet og helse".

UMB har i samarbeid med en rekke FoU-partnere fått midler til å utvikle søknad for fasiliteter for forskning på planter under ulike klimatiske forhold (Bioklima). UMB har utarbeidet tre skisser til sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI). Søknadene til SFI-ordningen vil være et uttrykk for områder UMB konsentrerer seg om og ønsker å løfte til et svært høyt internasjonalt nivå.

UMB har utstrakt internasjonalt samarbeid (94 land), og har blant annet en samarbeidsavtale med University of Minnesota hvor samarbeid innen bioenergi og bioteknologi er prioritert. UMB har for tiden 15 NUFU- prosjekter og er involvert i ca 30 pågående EU-prosjekter. UMB gir stipend til utenlandsopphold og gjesteforskeropphold og vitenskapelig produksjon er et av kriteriene ved disse tildelingene.

I 2009 har UMB startet arbeidet med å systematisere bruken av eksterne fagevalueringer for å utvikle og forbedre egne fagmiljøer.

- *Redegjøre for tiltak for å øke gjennomstrømmingen i forskerutdanningen og status for rekruttering på ulike fagområder.*

UMB har en gjennomsnittelig netto gjennomføringstid som vi vurderer som tilfredsstillende. Netto gjennomføringstid har vært stabil de siste tre år. UMB har i 2009 fortsatt arbeidet med å forbedre kvalitetssikring av PhD-studiene og oppfølging av PhD-studentene. Et grundig arbeid ble lagt ned i forbindelse med en revisjon av vår PhD-forskrift som nå er på plass.

Forskerskoler er et middel for å oppnå god gjennomstrømming. UMB har sju lokale forskerskoler og er tilknyttet fire nasjonale forskerskoler (Bedriftsøkonomi, Medical Imaging, Structural Biology og Educational Research). UMB er også tilknyttet minst to internasjonale forskerskoler; Graduate School of International Development Studies (Roskilde University), og Architecture and planning for the urban landscape (Sveriges Landbruksuniversitet). I 2009 ble det gjennomført en midtveisvurdering av de lokale forskerskolene. Forskerskolene har gjennomført aktiviteter i henhold til opprinnelige planer, og studentene er stort sett positive til ordningen.

UMB fikk i 2009 12 nye stipendiater hvorav fem var øremerket til MNT-fag og en stipendiatstilling var øremerket samarbeid i Oslofjordalliansen. Det er til dels stor variasjon mellom fagområdene i hvor lett det er å rekruttere ny arbeidskraft og på hvilke karrierenivå det er utfordringer. Antall årsverk i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger har økt fra 436 til 542 siste femårs-periode. Den relative økningen i femårs-perioden har vært størst innen landskapsplanlegging, matematiske realfag og teknologi, samt internasjonale miljø- og utviklingsstudier. Det siste året har også plante- og miljøvitenskap hatt en stor økning, men kun i form av flere midlertidige stillinger. Tekniske fagområder møter konkurranse fra industrien på alle karrierenivåer. Fagområdet landskapsplanlegging har pga stor studenttilstrømming behov for å øke sin stab av fast vitenskapelig ansatte, men har ikke tilgang på tilstrekkelig mange kompetente søkere.

Det er en utfordring å rekruttere flere kvinner til førstestillinger innen naturforvaltning, matematiske realfag og teknologi, samt økonomi- og ressursforvaltning.

Virksomhetsmål 2.1:

UMB skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. Samtidig skal UMB konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009 ³	2009	2010
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling ⁴ (jf. også virksomhetsmål 4.1)	0,8	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings og	202,3	197,1	222,8	214,9	250	260

³ Tallene for 2009 er ikke endelige.

⁴ Inkluderer alle stillingskoder under stillingsgruppe undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling hos DBH. Tilsvarer fagårsverk.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009 ³	2009	2010
formidlingsstilling ⁴ (jf. også virksomhetsmål 4.1) 1000 kr						
EU-tildeling ⁵ per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling (jf. også virksomhetsmål 4.1)	12 153	10 706	11 508	7 933	20 000	15 000
Andel publiseringspoeng fra nivå 2-kanaler (%) ⁶	16,0	13,6	15,7	12,9	30	-
Antall søknader ⁷ om forskningsmidler med NVH og/eller Veterinærinstituttet	-	-	-	13	6	10 (derav 1 EU- søknad)
Antall søknader til Forskningsrådet (tilslagsprosent) ⁸	99 (31 %)	115 (30 %)	113 (38 %)	101 (21 %) (2 uavklarte søknader)	-	-
Antall søknader ⁹ til EUs 7RP, antall nye kontrakter, tilslagsprosent		31, 3, 10	14, 4, 29	13, 1, 8	-	-

Vurdering av måloppnåelse

Vitenskapelig publisering: UMB hadde en nedgang i antall publiseringspoeng i perioden 2005 til 2008. I begynnelsen av denne perioden skyldtes en stor del av nedgangen en nedgang i nivå 2-publisering, som igjen delvis skyldtes en omklassifisering av en del tidsskrifter som er relevante for vår forskning. Fra 2007 til 2009 hadde vi også en nedgang i antall publikasjoner. UMB har i 2009 kommet tilbake på det nivået vi lå på i 2007, men har ikke nådd målet om 0,8 publiseringspoeng per fagårsverk.

I innværende år har vi konsentrert oss om å styrke vitenskapelig publisering ved universitetet. Vi har hatt fokus på dette i styringsorganer, interne styringsdialoger og medarbeidersamtaler. Publiseringsaktivitet er innarbeidet i mekanismer for ressurstildeling og ros. Vi har identifisert stor administrativ belastning på det vitenskapelige personalet, stort undervisningsomfang og mangel på sammenhengende tid til forskning som noen mulige forbedringspunkter. UMB har en relativt stor emneportefølje og har startet et arbeid for å redusere denne. Instituttene har gjennomført ulike tiltak for å stimulere til økt publisering og for å gi forskerne mer sammenhengende tid til forskning. UMB er fornøyd med at utviklingen

⁵ Kun midler fra rammeprogrammene er medregnet

⁶ UMBs egen styringsparameter "andel publikasjoner i nivå 2-tidsskrift" er her for enkelhets skyld endret til "andel publiseringspoeng fra nivå 2-kanaler (%)", da det er dette som oppgis av DBH-statistikken.

⁷ Kun søknader der UMB er prosjekteier.

⁸ Både antall søknader og tilslagsprosent er beregnet på grunnlag av søknader som ble sendt inn til utlysninger med søknadsfrist i 2009.

⁹ Antall kontrakter = antall innvilgede søknader. Både antall søknader, antall kontrakter og tilslagsprosent er beregnet på grunnlag av søknader som ble sendt inn til 2009-utlysninger under EUs 7RP (2009 nevnt i "Call identifier").

nå ser ut til å gå i riktig retning. UMB må fortsette arbeidet med å øke vitenskapelig publisering ytterligere i årene som kommer.

NFR-midler: UMB har i 2009 hatt en svak nedgang i NFR-tildeling per undervisnings-, forskings, og formidlingsstilling og ikke nådd målet på 250 000 kr. Den absolutte tildelingen har økt noe, slik at nedgangen i det relative målet er knyttet til oppgangen i antall årsverk. UMB hadde i 2009 nedgang i tilslagsprosenten på søknadene til Forskningsrådet, mens innvilget beløp økte fra 112,3 mill. kr. i 2008 til 116,5 mill. kr. i 2009.

EU-midler: I 2009 deltok UMB i 13 søknader til EUs 7. rammeprogram. Universitetet hadde koordinatoransvaret i fem av disse; to søknader til European Research Council (Ideas), to til Marie Curie Actions (People) og en under Cooperation. En søknad har fått bevilgning (innefor Cooperation, UMB er partner), to står på reservelisten og resten er avslått. Antallet søknader i 2009 er lavere enn vi ønsker, men enda viktigere er det å øke tilslagsprosenten. UMB er p.t. involvert i åtte prosjekter under EUs 7. rammeprogram.

Universitetsstyret har satt som mål å doble universitetets årlige omsetning av midler fra EUs 7. rammeprogram i forhold til det vi oppnådde i EUs 6. rammeprogram. Målet om å øke omsetning av EU-midler pr fagårsverk til 20.000 kr. har vi ikke nådd. Vi innser at universitetet trenger mer tid for å styrke sin EU-satsing for å nå målet om 20.000 kr pr fagårsverk fra EUs rammeprogram.

Universitetet har innført interne rutiner for registrering og kvalitetssikring av alle søknader til EUs 7. rammeprogram. UMB jobber kontinuerlig med å bygge opp kompetansen om EU-prosjekter både hos forskerne og det administrative støtteapparatet, og i siste del av 2009 startet vi et arbeid for særlig å styrke støtteapparatet for driftingen av prosjekter. Et utenlandsk konsultentselskap bistår oss i kompetanseoppbyggingen i tillegg til å hjelpe oss med utforming og kvalitetssikring av søknader. Vi legger vekt på å være proaktive for å initiere søknader. Dette er tiltak som vi forventer å høste resultater av framover og som forventes å øke UMBs suksess i det 7. rammeprogrammet.

Felles søknader med NVH og VI: NFR stilte 1 mill kr til disposisjon for å utvikle forskningssamarbeidet mellom NVH, UMB og VI og de tre institusjonene stilte til sammen 1 mill kr til disposisjon for samme formål. Midlene ble blant annet benyttet til å etablere 15 pilotprosjekter, alle med deltagere fra NVH, VI og UMB. Totalt ble det utviklet 13 felles prosjektsøknader til NFR eller andre finansieringskilder gjennom disse samarbeidsprosjektene. Minst to av søknadene er innvilget. Antall felles søknader var mer enn dobbelt så stort som målet, og måloppnåelsen på dette området må derfor sies å være svært god.

Utviklingen av styringsparametrene

Generelt om styringsparametrene som består av produksjon per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (vitenskapelig publisering, NFR- og EU-tildeling, ferdig utdannede doktorgradskandidater): ved store endringer i antall årsverk er det naturlig at det er en viss tidsforskyvning i effekten på produksjon, spesielt dersom tilveksten består av stipendiater og andre uetablerte forskere.

UMBs arbeid med SAK (samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon) relatert til sektormål 2.1 NVH/VI: Etablering og utvikling av forskningssamarbeid med veterinærmiljøene (NVH, VI) har vært en positiv erfaring. NFR har stilt såkornmidler for tre år framover til disposisjon for dette formålet, og man forventer at samarbeidet vil resultere i prosjektsøknader til NFR, EU og gjerne søknader om midler til større satsinger, som SFF (senter for fremragende forskning). Forskningssamarbeidet med veterinærmiljøene har vært viktig for UMB i 2009, og videre utvikling av godt samarbeid og med NVH og VI vil være en viktig oppgave i kommende år. UMB vil være en konstruktiv bidragsyter i fusjonsprosessen med NVH, herunder vil det å hente ut synergier innen forskning og utdanning være viktig.

Campus Ås: UMB har et tett forskningssamarbeid med forskningsinstituttene på Campus Ås. Til sammen utgjør vi et nasjonalt tyngdepunkt innen de tematiske områdene bioproduksjon og mat. Campus-institusjonene samarbeider om forskningsprosjekter, studentoppgaver, forskerutdanning og forskningsinfrastruktur. Vi har 1-2 dialogmøter på ledelsesnivå i løpet av året. Samarbeidet er i hovedsak godt, men det er ønskelig å få til en bedre arbeidsdeling mellom institusjonene. UMB er bekymret for at en sterk brukerorientering i Forskningsrådets utlysninger av midler til forskning innen bioproduksjon og mat fører til en svekking av mer grunnleggende forskning knyttet til disse temaene. Grunnleggende forskning innen disse temaene er nødvendig for å opprettholde og utvikle den basiskunnskapen som er nødvendig for å løse framtidens globale miljø-, energi- og matutfordringer.

Oslofjordalliansen: Oslofjordalliansen er i ferd med å legge et grunnlag for forskningssamarbeid, og skal i vinter ha en felles konferanse – ”Forskning i nettverk”. Potensielle samarbeidsområder er i første rekke tekniske fag, pedagogikk og helsefag. Det kan være aktuelt å styrke samarbeidet innen miljøteknologi og innen folkehelse.

Universitetsalliansen: UMB er en partner i Universitetsalliansen sammen med UiO, HiO og HiAk.

Trippelalliansen: UMB er en partner i Trippelalliansen sammen med NVH og UiO. Trippelalliansen samarbeider om biologiske og medisinske fagdisipliner, og UMB har blant annet øremerket en stipendiatstilling til samarbeidet.

Nasjonalt nettverk for plantebiologisk forskning: UMB har i samarbeid med FoU-partenerne i nettverket fått midler til å utvikle søknad for fasiliteter for forskning på planter under ulike klimatiske forhold (Bioklima). Både Bioklima og nettverket i seg selv innebærer en nasjonal samordning og felles innsats innen all plantebiologisk forskning.

EU: UMBs EU-rådgiver deltar i et nasjonalt nettverk for universitetskontakter. I løpet av det siste året er det etablert samarbeid mellom UMBs EU-rådgiver og EU-kontaktene ved Norsk institutt for skog og landskap og Bioforsk. I tiden som kommer vil det være et særlig fokus på å etablere samarbeid med NVH og VI.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

Publiseringspoeng: UMB har i flere år hatt en nedgang i antall publiseringspoeng per fagårsverk. Mange forskere opplever en mangel på sammenhengende tid til publiseringsaktivitet blant annet fordi tiden spises opp av undervisning og av administrative tidstyver. En stor utfordring er å optimalisere bruken av det vitenskapelige personalet. Det er behov for å rasjonalisere rapporteringsrutinene, og på andre måter skjerme forskernes tid. Produksjonen av vitenskapelige publikasjoner er svært ujevnt fordelt blant de ansatte.

Ledelsen arbeider med å gjennomføre systematiske årsplaner for alle vitenskapelig ansatte som en hjelp for å sikre produktiv bruk av de tidsressurser myndighetene stiller til rådighet.

Vitenskapelig utstyr: De naturvitenskapelige og eksperimentelle fagmiljøene ved universitetet opplever at forskningen begrenses av mangel på moderne vitenskapelig utstyr. Utviklingen av ny teknologi og utstyr til bruk for denne typen forskning skjer raskt, og utstyrsparken må stadig oppdateres for at det skal være mulig å utføre forskning på et høyt internasjonalt nivå. Etter at Forskningsrådet i noen år fram til 2009 bevilget svært begrenset med midler til vitenskapelig utstyr, utviklet det seg et stort behov for nye investeringer. Forskningsrådets nye program for forskningsinfrastruktur fra 2009 dekker kun investeringer av såkalt nasjonal karakter og med en kostnad på over 2 mill kroner, og konkurransen om disse midlene er stor. Det er positivt Forskningsrådet nå har et program for forskningsinfrastruktur, men programmet dekker ikke utstyr i kostnadsklassen 0,1-2 mill. kr., eller utstyr som det er naturlig at flere institusjoner har. Svært mye essensielt utstyr ligger i denne klassen. UMB foretok i 2009 en kartlegging av behov/ønsker for utstyr i denne klassen, og disse summerte seg til over 35 mill. kr. Behovet har akkumulert over noen år og vi anslår at det årlige behovet for investeringer i denne utstyrsklassen vil ligge på minimum 10 mill. kroner. I tillegg kommer behov for utstyr som har en kostnad på over 2 mill. kr. UMB har de to siste årene kun kunnet sette av tre til fire mill. kr. til vitenskapelig utstyr per år, noe som langt fra dekker behovet. Det er grunnlag for å tilstrebe ytterligere samarbeid om forskningsinfrastruktur på Campus Ås.

Innhenting av midler fra NFR: UMB har det siste året hatt en nedgang i tilslagsprosenten på NFR-søknader og bør holde et øye med dette i 2010.

EU: UMB har siden oppstarten av EUs 7. rammeprogram deltatt i 58 søknader. Deltakelsen er relativt god når det gjelder antall søknader, men tilslagsprosenten er for lav. Kvaliteten på søknadene må derfor heves. Gode nettverk er en forutsetning for å lykkes med EU-forskningen og universitetet må jobbe aktivt for å bygge nye og styrke etablerte nettverk. Det er også behov for å styrke det administrative støtteapparatet for driften av prosjekter. Et bedre støtteapparat og administrativt personale med god kompetanse på drifting av EU-prosjekter vil senke terskelen for deltagelse i rammeprogrammet.

Virksomhetsmål 2.2:

UMB skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Antall uteksaminerte doktorgradskandidater, per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling ¹⁰	0,14	0,13 ¹¹	0,18 ³	0,13	-	-

¹⁰ Inkluderer alle stillingskoder under stillingsgruppe undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling hos DBH, unntatt stillingskode stipendiat.

¹¹ Tallene er rettet opp i forhold til tidligere års rapporter, der antall årsverk i stillingskode stipendiat feilaktig var med i nevneren.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Andel disputerte doktorgradskandidater av opptatte personer på doktorgradsprogram fem år tidligere	-	-	-	63 %	-	-
Doktorgradsstudenter ¹²	252	245	352	431	-	360
Tildelte doktorgrader, disputaser	48	47	67	49	60	70
Antall nye doktorgradsavtaler ¹³	16/69	26/97	83	103	100	85
Gjennomføringstid for fullførte doktorgradsløp (netto, brutto) ¹⁴	4,0/-	3,6/4,7	3,7/5,3	3,7/5,5	-	3,5/5,3

Vurdering av måloppnåelse

UMB har ikke nådd målet om å oppnå 60 fullførte doktorgrader i 2009. Antallet fullførte doktorgrader ett år er korrelert med antall opptatte doktorgradsstudenter fire år tidligere (se tabell under). En nedgang i antall fullførte doktorgrader i 2009 i forhold til 2008 kan trolig i stor grad forklares av at det i 2005 ble tatt opp nesten 40 % færre doktorgradsstudenter enn i 2004.

Antall doktorgradsstudenter som er tatt opp ved UMB i perioden 2003-2008 og antall doktorer som er utnevnt i samme periode, fordelt på år. Kilde opptak: FS-UMB. Kilde utnevnte doktorer: FS/DBH

År:	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Opptatt	62	56	54	57	65	46	82	51	66	96	95	101
Utnevnte doktorer	41	28	32	36	52	44	40	49	48	47	67	49

UMB tok i 2009 opp ca. 100 nye doktorgradsstudenter, dvs. at måloppnåelsen er meget god på dette punktet.

Totalt er ca. 160 PhD-studenter tilknyttet en forskerskole (nasjonal eller lokal). Av de 100 studentene som ble tatt opp til PhD-studier i 2009, er ca 30 tilknyttet en forskerskole. Målet om at 70 % av de nye PhD-studentene skal være tilknyttet en forskerskole, er dermed ikke nådd. Hovedforklaringen er at mange av de nye PhD-studentene er tatt opp innenfor fagområder der man ikke har etablerte tilbud om forskerskoler.

UMB planlegger en gjennomgang av kvalitet og gjennomføring av PhD-utdanningen med mål om å optimalisere bruk av utdanningen som en særdeles viktig forskningsressurs.

Utviklingen av styringsparametrene

¹² Tilsvarende antall personer som er aktive i doktorgradsprogram i løpet av 2009, rapportert til DBH som "totalt antall doktorgradsavtaler".

¹³ Antall nye doktorgradsavtaler er oppgitt slik: DBH antall/reelt antall. Inntil 2008 var det et stort etterslep tidsmessig i registreringen av nye doktorgradsstudenter/-avtaler. Derfor var antallet som ble rapportert til DBH alt for lavt disse årene. Oppdaterte FS-tall for nye doktorgradsavtaler årene 2005-2007 er satt inn for å korrigere bildet.

¹⁴ Netto tid er totalt anvendt tid (år) fra start finansiering til innlevering av avhandlingen (bruttotid), fratrukket registrerte avbrudd og aktiviteter utenom studiet (pliktarbeid, annet prosjektarbeid o.l.).

Det er i fremtiden behov for å fastsette resultatmål (måltall på KDs styringsparametre) for doktorgradsutdanningen i UMBs årsplan ("antall uteksaminerte doktorgradskandidater per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling" og "andel disputerte doktorgradskandidater av opptatte personer på doktorgradsprogram fem år tidligere").

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

Utfordringene når det gjelder PhD-utdanningen er å kartlegge og identifisere forbedringsområder innen undervisnings- og forskningsdelen i utdanningen, samt å sikre at stipendstillingene UMB får tildelt over statsbudsjettet benyttes på en måte som er optimal for UMBs forskning. Andre store utfordringer er å legge til rette for videre karriereløp for ferdig nyutdannede doktorer ved universitetet, og å tilby doktorgradsutdanning tilpasset behovet for doktorer i næringsliv og forvaltning.

UMBs arbeid med SAK (samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon) relatert til sektormål 2.2

UMB samarbeider blant annet med høgskoler og forskningsinstitutter om PhD-utdanning av stipendiater som er ansatt hos dem. For slike doktorgradsstudenter er høgskole eller forskningsinstitutt *arbeidsgiver* og UMB *utdanningsinstitusjon*. UMB har i de senere årene tatt et større ansvar i forhold til kvalitetssikringen av PhD-utdanningen generelt. Dette inkluderer også eksternt ansatte doktorgradsstudenter, og styrker vår rolle som utdanningsinstitusjon.

UMB deltar som partner i fire av de fem nasjonale forskerskolene med finansiering fra NFR og er aktiv deltaker i UHR sitt forum for forskerutdanningsadministrasjon.

Sektormål 3

Universitetene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universitetene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten

UMBs rapportering på Kunnskapsdepartementets kvalitative styringsparametre for 2009:

- *Redegjøre for arbeidet for at innovasjon blir en del av virksomheten ved institusjonen.*

UMB har i sin nye strategi (2010 – 2013) som mål at universitetet skal styrke sin rolle som kunnskaps- og kompetanseleverandør til nærings- og samfunnsliv, bidra aktivt til innovasjon og kommersialisering og bli mer profesjonelle i å håndtere samarbeid med næringsliv og forvaltning.

UMB har et apparat for å kommersialisere forskningsresultater og håndtere oppfinnelser fra fagmiljøene. Næringslivskontoret har ansvar for arbeidet som innbefatter søk og innhenting av innovative ideer fra forskningsmiljøene, evaluering av ideene og IP-beskyttelse (patentering, design, varemerke), vurdering av markedspotensial, identifisering av bedrifter eller investorer som kan være interessert i ideene samt salg eller lisensiering av forretningsideer eller ny teknologi. UMB besitter egen juridisk kompetanse på patenter, IP-beskyttelse i sin alminnelighet og avtalerett. Næringslivskontoret arbeider aktivt ut mot enkeltforskere, forskergrupper og institutter for å vise verdien av og muligheten for kommersialisering av FoU-resultater ved hjelp av det støtteapparatet som finnes ved UMB.

UMBs budsjettmodell premierer institutter for innsendte patenter med opphav fra forskning eller forskere ved instituttet. Instituttene arbeid med kommersialisering, innovasjon og næringslivssamarbeid er en integrert del de årlige styringsdialogene med instituttene. I 2009 har man også arrangert et eget møte for forskere om IPR i samarbeid med Nofima mat.

UMB deltar aktivt i flere prosjekter i Follo finansiert av Follorådet og Akershus fylkeskommune for å styrke og utvikle samarbeidet mellom fagmiljøer og bedrifter i Follo (*FoU-start*) og mellom studenter og bedrifter (*Ideportalen*). UMB har videre lagt til rette for at bedrifter som ønsker å etablere seg i tilknytning til universitetet kan ha mulighet til det.

UMB har flere dedikerte studietilbud innen entreprenørskap og innovasjon både i forhold til masterprogram (*Innovasjon og Entreprenørskap, Industriell Økonomi, Utmarksbasert reiseliv*). Herunder arrangeres et eget kurs i bedriftsetablering. UMB deltar også i Gründerskolen og støtter og deltar i arrangementer som Gründercamp (over 100 elever fra videregående skolen), Venture cup (forretningsplankonkurranse for studenter), PangStart (foretningsplans kurs/camp for studenter i regi av Næringssetaten i Oslo), Idéstart (ideutvikling) og Idékvelder med Start UMB. UMB vil i 2010 i samarbeid med næringslivet arrangere Gründercamp for universitetets studenter, og videreutvikle interne konkurranser om de beste forskningsbaserte kommersialiserbare idéene.

- *Vurdering av hvordan institusjonen legger til rette for god tilgjengelighet av forskningsresultater og annen faglig aktivitet for allmennhet og samfunn.*

UMB har startet opp arbeidet med å innføre åpent elektronisk arkiv over vitenskapelige publikasjoner og master- og doktorgradsavhandlinger, og har som mål å etablere et åpent elektronisk arkiv for forskningsbaserte publikasjoner i løpet av 2010.

UMB har siden 2008 hatt et insentiv for samfunnsrettet formidling i modellen for budsjettfordeling mellom instituttene.

I forbindelse med UMBs 150-års jubileum i 2009 hadde vi en rekke arrangementer som innebar formidling av vår forskning til allmennheten. ”Åpen dag” var et arrangement der mange av våre fagmiljøer viste seg fram. Vi arrangerte også konferansen ”Mat 2009” – der inviterte foredragsholdere og noen av UMBs egne forskere belyste temaet mat fra ulike synsvinkler. Konferansen hadde deltakere fra både privat og offentlig sektor. UMB formidler forskning til barn og unge, blant annet gjennom ”Forskerfabrikken”, et fritidstilbud der barn i skolealder får prøve seg som ”forskere” i laboratoriet. UMB hadde også suksess med sin presentasjon av ”hvordan møte farer i naturen” under Forskningsdagene i 2009. Disse aktivitetene er viktige bidrag for å få forskningen tilgjengelig for folk flest.

- *Redegjøre for arbeidet med å utvikle en policy (retningslinjer) for immaterielle rettigheter og forbedre håndteringen av dette.*

Arbeidet med IPR- politikk ble utsatt i 2008 i påvente av den såkalte Sejersted II- utredningen om opphavsrettslige spørsmål ved UiO, og i påvente av at arbeidet ved NTNU og UiB ble gjenopptatt etter at det hadde møtt motstand i deres universitetsstyrer. En jurist ved forskningsavdelingen deltok i denne perioden i et arbeid med landets øvrige forskningsadministrative jurister i et utvekslings og harmoniseringsarbeid.

Høsten 2009 opprettet UMB en arbeidsgruppe som har til mål å utarbeide et dokument som både omhandler intern og ekstern IPR-politikk. Målsetning er at slike retningslinjer blir vedtatt av Universitetsstyret innen sommeren 2010.

Virksomhetsmål 3.1:

UMB skal gjennom formidling og deltakelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

Styringsparameter	Resultat ¹⁵				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Antall populærvitenskapelige artikler	175	147	201	187	160	250
Antall populærvitenskapelige foredrag og postere	448	558	609	583	610	600
Antall oppslag i dagspresse, radio og TV	407	414	521	390	460	500

¹⁵ Tallene er basert på registreringer i ForskDok, dvs det er primæroppslag der forskerne enten har skrevet selv eller blitt intervjuet. Sekundære oppslag eller andre oppslag som er resultat av kommunikasjonsavdelingens arbeid er ikke medregnet

Vurdering av måloppnåelse

UMB har relativt stabil formidling av forskningsresultater til allmennheten, målt som antall populærvitenskapelige artikler, foredrag, postere og medieoppslag registrert av de vitenskapelig ansatte. Antallet artikler ligger godt over måltallet, mens antall medieoppslag, foredrag og postere ligger under måltallet. Antallet formidlingshendelser varierer noe fra år til år, slik at det er for tidlig å si om dette er noe annet en tilfeldig variasjon. UMBs ledelse satset på økt formidling i jubileumsåret, men har ikke lyktes i å finne arbeidsmåter som har gitt de ønskede resultatene.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

Det er en utfordring å stimulere alle forskere til å formidle sin forskning til allmennheten og til potensielle brukere av forskningsresultater. En spesiell utfordring i forhold til arbeid med forskningsformidling til media er å klare og nå frem og vise viktigheten av formidlingen. Det er en utfordring og fange medias oppmerksomhet og få spalteplass da det er mye konkurranse. Biovitenskapelige problemstillinger blir ofte ikke sett på som å ha stor salgsverdi i de store tabloidavisene.

Virksomhetsmål 3.2:

UMB skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Omfang av bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet ¹⁶ (mill kr)	97,0	97,3	125,2	106,5	125	125
Mottatte forretningsideer	17	20	18	21	25	25
Mottatte forretningsideer som har resultert i opprettelse av selskap	-	1	0	0	1	3 (kommersialisert gjennom lisensavtale, teknologisalg eller selskapsetablering)
Omsetning av bidrags- og oppdragsvirksomhet fra næringsliv (mill kr)				38,5		50
Salg/lisensavtaler over 0,1 mill kr.	-	-	3	1 ¹⁷	3	Se mål for mottatte forretningsideer over

Vurdering av måloppnåelse

Omfanget av eksternfinansiert virksomhet: UMB har hatt en nedgang i bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet utenom EU- og NFR-tildelinger og ikke nådd målet på 125 mill. kr. Vi ligger imidlertid fortsatt over resultatet fra 2007 og 2006. Nedgangen skyldes trolig finanskrisen, samt at noen av de programmene i NFR som er relevante for UMB fikk redusert sin ramme for brukerinitierte forskning.

¹⁶ Midler fra EUs rammeprogram, andre midler fra EU og midler fra NFR er ikke medregnet.

¹⁷ Forbereder lisens for en kunde

Mottatte forretningsideer, nyopprettede selskaper og salg/lisensavtaler: Måloppnåelse er ikke tilfredsstillende på dette området. UMB hadde 21 registrerte forretningsideer i 2009, dette er noe under måltallet. Selv om antallet mottatte forretningsideer er relativt god, fører få av disse fram til et salg, lisensiering eller et oppstartselskap. UMB lå for 2009 under måltallet om 3 lisensieringer og 1 nyopprettet selskap. Universitetet arbeider systematisk med å forbedre innsatsen innen kommersialisering av forskningsbaserte idéer, og vil i 2010 blant annet videreutvikle samarbeidet med eksterne miljøer på dette feltet.

UMBs arbeid med SAK (samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon) relatert til sektormål 3.2
UMB har sammen med de andre aktørene i Oslofjordalliansen opprettet en egen arbeidsgruppe som skal legge til rette for økt samarbeid mellom institusjonene innen entreprenørskap og innovasjon. UMB har sammen med høyskolen i Buskerud søkt NHD om engangsmidler til et prosjekt som skal utvikle nye utdanningstilbud for doktorgradsstudenter i Oslofjordalliansen.

UMB deltar i to Interreg-prosjekter. Det ene, NORD-OSTRON, er et konkret innovasjonsprosjekt mellom UMB, Gøteborg Universitet og Dansk Skaldyrscenar. Det andre, "Vitensamarbeid, innovasjon og entreprenørskap", er et utviklingsprosjekt hvor UMB, UiO og Universitetet i Aalborg sammen med 11 næringsutviklingsaktører og 2 regionale klustere deltar for å komme fram til nye redskaper og metoder for å øke samarbeid mellom akademia og næringsliv, stimulere til kunnskapsbaserte bedriftsetableringer, og utvikle nettverk i næringsklynger.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

Det er fortsatt et potensial i å få fram flere gode forretningsideer. Utfordringene består bl.a. i at forskerne kan se det kommersielle potensialet i egen forskning, men også ha interesse for å arbeide med kommersielt rettede prosjekter. UMB har også en utfordring i at et mindre antall forretningsideer blir omsatt i kommersialiseringer (salg, lisensavtale eller spin-out selskap). En forklaring er at mange forretningsideer har for lavt kommersielt potensial, er i tidlig-fase og krever et lengre utviklingsarbeid før en bedrift/investor kan være interessert i ideen. Mange forretningsideer er samtidig innrettet mot landbrukssektoren og næringsmiddelindustrien som ikke har samme tradisjonen for patentering og håndtering av IP som en del andre næringer. UMB har en sterk tradisjon for overføring av ny kunnskap og teknologi til landbruk og marin sektor som fører fram til nye produkter og konkurransefortrinn i næringen, men overføringen foregår ikke gjennom patentering, men gjennom FoU-prosjekter. UMB har imidlertid både et bioteknologisk og teknologiske fagmiljø som bør kunne gi opphav til et større antall kommersialiseringer. UMB anser at man kan ha mer å hente i formidling av resultater og kunnskaps- og kompetanseoverføring til næringslivet gjennom et bredere spekter av aktiviteter (møteplasser for næringslivet, konsulentoppdrag, FoU-prosjekter, studenter som skriver masteroppgaver med utgangspunkt i et tema fra næringslivet eller tar arbeid i næringslivet i studietiden mv.). UMB har vedtatt en ny strategi (2010 – 2013) som legger større vekt på denne type aktiviteter. UMB vil ha et økt fokus på dette i 2010.

Virksomhetsmål 3.3:

UMB skal tilby etter- og videreutdanning i samsvar med kompetansebehovene i næringsliv og offentlig forvaltning.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Antall nye kurs	5	5	6	5	5	5
Antall nye nettbaserte kurs	1	1	1	2	2	2
Antall heltidsekvivalenter	91	88	77	83,5	90	90
Antall studenter på videreutdanningskurs	354	361	402	614	450	500

Vurdering av måloppnåelse

Målene for antall nye kurs og nettbaserte kurs er nådd. Når det gjelder antall heltidsekvivalenter ligger resultatet litt under ambisjonsnivået, mens antall studenter på videreutdanningskurs er betydelig høyere enn antatt. Dette skyldes i all hovedsak at det tilbys flere kurs, men med færre studiepoeng pr. kurs. SEVU er fornøyd med denne utviklingen og ser det som positivt at flere får tilgang til UMBs kunnskapsbase enn tidligere.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

Etter- og videreutdanning (EVU) er en lovpålagt oppgave, men det er få incitamenter og/eller krav som stimulerer til EVU. Noen av de største utfordringene er:

- EVU-virksomhet er ikke meritterende
- EVU-arbeid inngår i liten grad i arbeidsplanene til vitenskapelig ansatte
- Mulighet for å utbetale ekstra lønn til fagpersoner som driver EVU
- Manglende risikokapital til utvikling av nye tilbud
- Liten teknisk og pedagogisk bistand til å øke utviklingen av nettbaserte tilbud

Sektormål 4

Universitetene skal organisere og drive sin virksomhet på en slik måte at samfunnsoppdraget blir best mulig ivaretatt innenfor rammen av disponible ressurser

UMBs rapportering på Kunnskapsdepartementets kvalitative styringsparametre for 2009:

- *Vurdere hvordan strategiske valg i økonomisk prioritering og rekruttering underbygger faglige ambisjoner innen forskning og utdanning*

UMBs interne budsjettmodell belønner resultater innen utdanning og forskning. Over tid er det skjedd en omfordeling til fordel for de institutter som har hatt den sterkeste veksten i studenter og forskningsresultater. Videre er det i budsjettmodellen innarbeidet en egen strategikomponent. I de seinere år har denne hovedsakelig vært benyttet til å støtte opp om UMBs satsing på helse ved å stille midler til disposisjon for å opprette professorater, postdoktorer og driftsmidler til forskergrupper, i tillegg til andre strategiske formål. Tildeling av stipendiat- og postdoktorstillinger benyttes strategisk, og universitetsstyret har i januar 2010 vedtatt nye retningslinjer for fordeling av disse stillingene.

UMB er i sterk grad marginalfinansiert når det gjelder studieplasser. I 2009 var marginalfinansieringsandelen ca 40 %. Dvs at ca 40 % av den studiepoengsutbetalingen UMB mottok fra KD fikk man uten tilhørende basisbevilgning. Dette ser UMB det som problematisk at utdanningen er så vidt ”tynt” finansiert, og det er viktig at KD følger opp med økning av basisbevilgningene. En konsekvens av den høye marginalfinansieringsandelen er at de institutter som har hatt den høyeste studentveksten over tid har fått en marginalfinansieringsandel som er uforsvarlig høy. UMB har derfor i sin budsjettmodell vært nødt til å regulere opp grunnbevilgningene til tre av instituttene for å rette opp dette.

Manglende kompensasjon for lønnsvekst og økte pensjonsutgifter har vært en stor utfordring i 2009 og som strekker seg videre over i 2010 og 2011. UMB har hatt fokus på å overholde budsjettene og å iverksette tiltak for å forhindre budsjettoverskridelser. Dessverre har dette gått ut over UMBs evne til å foreta større strategiske valg i de økonomiske prioriteringene for 2009 og 2010. Da budsjettet for 2010 ble lagt, valgte UMB å skjerme instituttene for økonomiske inndragninger, og i den grad det var frie midler til disposisjon ble disse tilført instituttene til faglig virksomhet.

- *Vurdere hvordan administrasjon og organisasjon er tilpasset strategiske faglige prioriteringer*

For at UMB skal være forberedt i samhandlingen med NVH om organisering av ”det nye universitetet,” er det startet et arbeid med å vurdere faglige synergier og koblinger mellom UMBs fagområder. Vurderingen skal munne ut i forslag om hvilke fagområder som bør inngå i hvilke fakultet ut fra hensynet til faglige synergier, faglig profil og effektiv drift. Arbeidet har startet i et UMB perspektiv. I en senere fase vil arbeidet videreføres av NVH og UMB i fellesskap, slik at ”det nye universitetet” ses under ett i diskusjonen om organisering og faglig profil, styringsmodell og organisering av administrative støttefunksjoner.

- *Redegjøre for styreforankring av viktige strategiske og operative beslutninger*

UMB har et aktivt styre og alle viktige strategiske og operative beslutninger vedtas av styret. Styret vedtok en ny strategi for UMB i 2009: ”Strategi 2010 – 2013”.

- *Vurdere institusjonens oppfølging av gjeldende regelverk for anskaffelser og forvaltning av bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet*

Konkurransегjennomføringsverktøyet (KGV) som UH sektorene er pålagt av KD å anskaffe, ble tatt i bruk i 2009 på seks protokollpliktige anskaffelser. Leverandørmarkedet er uvant med å levere tilbud elektronisk gjennom verktøyet. På noe sikt forventes det å bli et nyttig hjelpemiddel for å sikre at anskaffelser > kr 100.000 gjennomføres ihh til regelverk.

Som en internkontrollrutine tas det stikkprøver av et utvalg anskaffelser > kr 100.000 hvert tertial. Hovedmønsteret er at konkurranser er gjennomført slik regelverket forutsetter, men at en del dokumentasjoner mangler, og at det til dels er svikt i den interne saksbehandlingen. Typiske eksempler er manglende arkivering av anbudsprotokoller, manglende dokumentasjon på krav- og behovsspesifikasjoner. Med virkning fra 1. november 2009 har universitetsstyret vedtatt at alle protokollpliktige anskaffelser skal gjennomføres av innkjøpsseksjonen ved økonomiavdelingen.

UMB oppfatter at KD gjennom det nye regelverket for bidrags- og oppdragsprosjekter, F-20-07, har klargjort og lagt til rette for en mer ens håndtering av ekstern finansiering. Universitetsstyret reviderte i 2008 UMBs reglement for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet, og har i 2009 arbeidet med å implementere dette.

UMB har en høy andel ekstern finansiering, og har over flere år arbeidet med å utvikle gode rutiner på dette området. Fra 2005 startet man opp en egen modul i Agresso, prosjektmodulen, som administrativ støtte. Dette prosjektregnskapssystemet har vært til meget god støtte for å håndtere prosjektporteføljen på en riktig og oversiktlig måte.

- *Vurdere institusjonens oppfølging av internkontroll, ref. reglement for økonomistyring i staten § 14 - relatert både til systemer og kvalitetssikringsrutiner.*

UMB anser at man følger bestemmelsene om intern kontroll i Reglement for økonomistyring i staten § 14. Det vises til omtalen i de øvrige punkter i kapittel 4.

Virksomhetsmål 4.1:

UMB skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Driftsutgifter per avlagte 60-studiepoengsenheter	384	381	395	384	380	375
Driftsutgifter per publikasjonspoeng	2192	2306	2663		2650	2600
Forholdet mellom vitenskaplige og administrativt ansatte	2,3	2,3	2,7	2,9	3,0	3,2

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Resultat oppdragsfinansiert aktivitet (mill kroner)	3,9	5,1	5,8	1,6	2,0	5,0
Resultatgrad oppdragsfinansiert aktivitet	NA	13 %	13 %	3,4 %	10 %	10 %
Ubrukte midler hvorav:	94,8	60,6	64,5	42,9	45	
- KD og andre dep.	62,0	39,7	44,3	32,8	30 overfor	30 overfor KD
- NFR	32,8	20,9	20,2	10,1	KD	
(tall i mill kr)						

Vurdering av måloppnåelsen

UMB er fornøyd med å ha snudd trenden og at driftsutgifter per avlagte 60-studiepoengsenhet er lavere enn i 2008. UMB er også tilfreds med at forholdstallet mellom vitenskapelige og administrativt ansatte øker. Resultatgraden for oppdragsfinansiert aktivitet er betydelig lavere enn forventet. Dette er UMB ikke tilfreds med. Når det gjelder ubrukte midler, viser resultatet for 2009 at vi er omtrent der vi ønsker å være.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

UMB må jobbe målrettet for å øke publikasjonspoengene og 60-studiepoengsenhetene uten å øke driftsutgiftene tilsvarende.

Utfordringen når det gjelder ubrukte midler, blir å stabilisere beholdningen på nåværende ønskede nivå. Nedgangen i ubrukte midler i 2009 skyldtes blant annet en sterkere lønnsvekst enn kompensert i statsbudsjettet. Flere av UMBs budsjettenheter har innført tiltak for å redusere lønnsutgiftene, blant annet ansettelsesstopp og midlertidig tilbakeholding av ledige stillinger.

Virksomhetsmål 4.2

UMB skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsker- og formidlingsstillinger	0,53	0,50	0,65	0,64	0,64	0,64
Andel kvinner, totalt og etter stillingskategori				Total= 0,47 Undervi sning= 0,39 Støttesti llinger= 0,44		
Antall søkere pr stillingsutlysning			9,3	13,4	12	12
Andel kvinnelige søkere til			0,34	0,34	0,40	0,40

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
vitenskapelige stillinger og lederstillinger						
Antall avsluttede arbeidsforhold i prøvetida			0	?	0	0
Antall kurs i innstillingsarbeid			0	1	2	2
Antall gjennomførte medarbeidersamtaler			350	350	500	600
UMB skal vedta en rekrutteringspolitikk			Grunnlagdata er utarbeidet	Ikke utarbeidet		
UMB skal etablere et leder- og organisasjonsutviklingsprogram			Utført	Delvis gjennomført	Lederprogram gjennomføres	Lederprogram gjennomføres

Vurdering av måloppnåelse

Antall søkere pr. stillingsutlysning har i gjennomsnitt økt fra 9,3 til 13,4 men varierer sterk (fra 0 til 108) avhengig av fagområde og stillingskategori. Individuelle tilbakemeldinger gir også indikasjon på at kvaliteten av søkere er sterkt varierende. En kan se en tendens at det er spesiell stor økning i antall søkere til tekniske administrative stillinger. Dette kan kanskje forklares med den økonomiske utviklingen i samfunnet for øvrig.

Andel kvinnelige søkere til vitenskapelige stillinger og lederstillinger, har dessverre holdt seg på samme nivå. Det er en viktig oppgave å finne ut hvilke faktorer som er årsak til denne skjeve fordelingen.

Innenfor lederopplæringsprogram er det gjennomført ett rekrutteringskurs og et medarbeidersamtalekurs.

Utarbeidelsen av rekrutteringspolitikken er utsatt på grunn av den forestående fusjonen med NVH.

Medarbeidersamtaler: Om lag 350 medarbeidersamtaler er gjennomført (ca 30 % av ansatte) og ligger på samme nivå som i fjor. Antallet er noe lavere enn ønskelig.

Medarbeidersamtalen kan være et godt verktøy for å øke medarbeiderens potensiale, for å forbedre samhandling mellom medarbeidere og for å utvikle individuelle utviklingsplaner. En forutsetning er imidlertid at gjennomføringen av medarbeidersamtalene og oppfølgingen blir profesjonelt gjennomført på alle nivåer i organisasjoner.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Andel kvinner						
- Totalt:	0,45	0,46	0,47	0,47	0,48	0,47
- Etter stillingskategori:						
Undervisn., forskn.	0,36	0,37	0,37	0,39	0,38	0,39

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
og formidlingsstill.						
Støttestill.	0,49	0,54	0,46	0,44	0,46	0,44
Drift- og vedlikehold	0,38	0,42	0,63	0,73	0,63	0,73
Adm. stillinger	0,66	0,66	0,67	0,68	0,66	0,68
Andre stillinger	0,54	0,34	0,16	0,17	0,16	0,17
Sykefraværstatistikk	3,9 %	3,7 %	3,6 %	5,0 %	3,6 %	3,6 %
Antall avviksmeldinger HMS			14	17	15	15
Antall ledere som har gjennomgått HMS-opplæring			15	0	15	20
Antall nytilsatte som har gjennomgått HMS-opplæring			-	0	10	50
UMB skal øke andelen av kvinnelige ansatte i førstestillinger			27 %	28 %	27 %	28 %
UMB skal øke andelen av kvinnelige ansatte i lederstillinger			27 %	50 %	38 %	50 %
UMB skal innføre etiske retningslinjer (code of conduct) for medarbeidere og styrende organ			Utført	Retningslinjene ble implementert	Retningslinjene implementeres i organisasjonen	Retningslinjene implementeres i organisasjonen

Vurdering av måloppnåelse

Likestilling: Antall kvinner i lederstillinger har ved UMB økt fra 27 % til 50 % UMB har 13,5 årsverk som inngår i denne stillingskategorien og små endringer i sammensetning gjør store endringer i prosent.

For øvrig er det bare små endringer i andel kvinner i alle stillingskategorier.

UMB har i 2009 arrangert nettverkskonferanse for kvinnelige forskere ved UMB med fokus på nettverksbygging.

Sykefraværet ved UMB har økt fra 3,6 % til 5,0 %. Videre analyse viser at sykefravær blant kvinner i aldersgruppen 30-39 og 40-49 står for mesteparten av denne økingen. Det er bl.a. sykefravær i forbindelse med gledelig mange graviditeter som er en forklarende årsak til det høye sykefravær i disse aldersgruppene.

Utfordringen er å sørge for god arbeidskvalitet for arbeidsstokken slik at de opprettholder fysisk og psykisk god helse og bevarer motivasjon og arbeidsglede. Dette kan gjøres ved å videreføre forebyggende arbeid. Ett av tiltakene er organisert trening for alle tilsatte en time i uka. UMB har tilrettelagt trening for utvalgte grupper med "redcordtrening" under veiledning av bedriftshelsetjenesten.

Det vil framover være en utfordring å finne tiltak for å forebygge stress og stressrelaterte plager som rygg/nakke- muskel- skjelettlidelser. Ved innkjøp av nye kontormøbler, vil vi være enda mer bevisst på anskaffelser av fleksible og ergonomisk individuelt tilrettelagte løsninger.

HMS opplæring: Alle verneombud og AMU medlemmer som ikke har gjennomført opplæring har fått tilbud om lovpålagt HMS opplæring i 2009. Avdelingsdirektører og instituttledere som mangler obligatorisk opplæring har fått tilbud om nettbasert HMS opplæring.

Etiske retningslinjer: UMB har utarbeidet etiske retningslinjer og en stor oppgave framover vil være å implementere disse retningslinjer i organisasjonen og å bevisstgjøre medarbeidere til å opptre og handle i samsvar med disse.

Det er utarbeidet rutine for behandling av intern varsling av kritikkverdige forhold ved UMB og rutine for behandling av saker knyttet til vitenskapelig uredelighet. Rutinene ble behandlet av universitetsstyret den 28.1.2010. Gjenstående arbeid knyttet til dette er tilrettelegging på nettet samt implementering i forhold til ansatte.

UMB igangsatte i 2009 arbeidet med å få på plass et internt kontrollsystem for personopplysninger. Dette gir en oversikt over hvilke typer personopplysninger vi har, hvilke systemer, risikovurderinger og beskrivelse av mål for informasjonssikkerheten og tiltak som skal iverksettes for å imøtekomme de beskrevne risikoområder. Arbeidet ferdigstilles i løpet av våren 2010.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

I forbindelse med ferdigstilling av rekrutteringspolitikken er analyse av kompetansekrav, -behov og -utviklingspotensiale en stor og viktig oppgave. Dette spesielt sett i forhold til de organisatoriske endringene UMB står ovenfor.

Likestilling: UMB har en skjev kjønnsfordeling på flere fagområder og spesielt blant de fast vitenskapelige ansatte. Å endre denne fordelingen er et langsiktig rekrutteringspolitisk arbeid. Samtidig er turnover blant personalet for en stor del styrt av tilfeldigheter.

Det er stor forskjell i andel kvinnelige søkere til vitenskapelige stillinger og lederstillinger, avhengig av fagområde og stillingskategori. Det er en viktig oppgave å finne ut om hvilke faktorer som er årsak til denne skjeve fordelingen.

Etiske retningslinjer: UMB har utarbeidet etiske retningslinjer og en stor oppgave framover vil være å implementere disse retningslinjer i organisasjonen og å bevisstgjøre medarbeidere til å opptre og handle i samsvar med disse.

Virksomhetsmål 4.3:

UMB skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens prioriteringer.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Likviditetsgrad (omløpsmidler/kortsiktig gjeld)	1,56	1,43	1,93	1,71	1,5	1,5
Avregninger (viser hvor stor tilgang /avgang (-) det er i	72,6 mill	34,1 mill	-4,0 mill	24,4mill	-10 mill	0 mill

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
avsetninger)						
Merknader og kommentarer fra Riksrevisjonen	Merknader til regnskapet	Ingen vesentlige merknader	Ingen vesentlige merknader	Ikke fått svar ennå	Ingen vesentlige merknader	Ingen vesentlige merknader
Innføre konkurransegjennomføringsverktøy			Startet opp ultimo 2008	Innført	Delvis innført	Full drift i løpet av 2010

Vurdering av måloppnåelsen

UMB har ingen problemer med likviditeten. Når det gjelder avsetningen, har UMB som mål at den skal være omtrent null og er ikke fornøyd med tilgangen i 2009.

Konkurransegjennomføringsverktøyet (KGV) ble innført i 2009 slik at alle innkjøp over kr 100 000 blir gjort sentralt. Dette sikrer kvaliteten i innkjøpene, men krever naturlig nok mye ressurser av den sentrale innkjøpsseksjonen.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

De største utfordringene innen økonomiforvaltningen er:

- *Kvalitet i alle ledd:* Det er en utfordring å sørge for god kvalitet i alle ledd i økonomifunksjonen. Denne utfordringen spenner over et bredt spekter - fra operative handlinger som korrekt bilagshåndtering og anskaffelser, til avanserte saksbehandlingsoppgaver som langtidsplanlegging og risikovurderinger/-analyser.
- *Økonomisk ubalanse* ved noen av UMBs budsjettenheter. Noen av UMBs institutter har kommet i ubalanse i forhold til tildelte midler. UMB har innført egen godkjenningsordning for budsjettenhetenes årsplan fra 2010 hvor det også skal utarbeides et 3-årig budsjett (2010 – 2012). Vilåret for å få budsjettet godkjent er at budsjettenheten ved utgangen av 2012 kan påvise en tilfredsstillende økonomisk situasjon. På denne måten sikrer vi at alle disposisjoner gjøres i et langsiktig perspektiv, og at budsjettenheten får tidlig varsel dersom en ubalansesituasjon kan oppstå for på den måten å sette inn korrekter i tide.
- *Implementeringsstyrke:* Økonomifunksjonen står overfor store utfordringer i forhold til å etablere gode løsninger for risikostyring på den ene side og å innføre e-handlsløsninger på den mer operative siden. Begge typer utfordringer innebærer nye måter å jobbe og å kommunisere på. Universiteter som organisasjon oppleves på disse områdene som endringstunge, og det må legges ned mye ressurser og god prosjektstyring skal denne type endringene får god effekt.

Virksomhetsmål 4.4

UMB skal ha bidra til at nasjonale kunnskapsressurser forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom samarbeid.

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå	
	2006	2007	2008	2009	2009	2010
Antall studietilbud i samarbeid med andre norske institusjoner (fellesgrader)	0	0	0	0	0	0

UMB har pr. 31.12.2009 ingen studietilbud i samarbeid med andre norske institusjoner som gir uttelling i form av en fellesgrad. UMB og Høgskolen i Oslo (HiO) har nedsatt en arbeidsgruppe som ser på mulighetene for en fellesgrad innenfor masterprogrammet i Folkehelsevitenskap.

Virksomhetsmål 4.5

UMB skal ha et verdibevarende vedlikehold som ivaretar eiendomsmassen, kulturhistoriske hensyn og UMBs miljøstrategi.

Vurdering av måloppnåelsen

UMB har det siste året økt sitt vedlikeholdsbudsjett vesentlig. Dette har bedret mulighetene for å planlegge og gjennomføre vedlikeholdstiltak på en mer systematisk måte. Dessverre er vedlikeholdsetterslepet formidabelt (beregnet til 750 mill av Statsbygg i 2002) og det er mange prekære forhold å ta tak i.

Sørhellingabygningen har gjennomgått full rehabilitering (tatt i bruk i 2008), etter at Stortinget bevilget midler til dette. Prosjektet har gitt oss og Statsbygg viktig erfaring for hvordan samarbeid og organisering bør være i kommende rehabiliteringsprosjekter, bl.a. Urbygningen og Tunbygningene, og i det viktig i arbeidet med å planlegge for det nye universitet, med flytting av NVH og VI til Ås.

Selv om det de senere årene har vært en økning i UMBs vedlikeholdsbudsjettet, har det ikke vært mulig å redusere restanser i vesentlig grad (med unntak av Sørhellingabygningen). Kravene til brannsikring er innskjerpet, og det er påvist flere nye avvik enn de som er lukket. To etasjer i Urbygningen er stengt som en følge av dette. Tilgjengelighet og krav til universell utforming er en stor utfordring i de gamle bygningene. Disse utfordringene kan vanskelig løses fullt ut tilfredsstillende før en total oppussing av bygningsmassen gjennomføres.

Redegjørelse for områdene hvor utfordringene er størst

UMB har en omfattende og svært variert bygningsmasse med mange gamle monumentale bygninger med høy kulturhistorisk verdi. Disse bygningene er dårlig tilpasset dagens krav til arealeffektivitet, brannvern, tilgjengelighet, arbeidsmiljø og rasjonell drift. I tillegg er det en utfordring å drive effektiv forskning og undervisning i slike bygninger.

UMB har et stort vedlikeholdsetterslep og systematisk vedlikehold har vært en utfordring grunnet mange akutte lov- og forskriftspålagte forhold. Nye krav, bl.a. til universell utforming og krav til utvikling av framtidsrettede læringsmiljøer, fører også til et behov for utvikling av

bygningssmassen samtidig som vedlikeholdet må intensiveres. Dette er særlig kostnadsdrivende.

UMB har totalt et stort areal og høye driftskostnader, men samtidig for få effektive og gode undervisnings- og forskningslokaler.

Øvrig rapportering

Større investeringsprosjekter

Urbygningen

Rehabilitering av Urbygningen på Campus Ås er et prosjekt i regi av Statsbygg. KD har gitt oppdragsbrev for prosjektet. Det er gjennomført et revidert skisse- og forprosjekt for rehabiliteringen (forprosjekt levert fra prosjektgruppen 16/11-2009). Det er gjennomført oppdragsmøte (1/2-2010) med KD etter ferdig forprosjekt. Statsbygg vil forestå det videre arbeidet med å fremme prosjektet for finansiering. Det vises for øvrig til Statsbyggs oversendelse av forprosjektet til KD og til referat fra oppdragsmøte 1/2-2010. Målsettingen med prosjektet er å rehabilitere Urbygningen som fleksibel og funksjonell bygning for å dekke behov ved UMB og for Stortingets vedtatte fusjon mellom NVH og UMB til et nytt universitet. Det er lagt opp til en rehabilitering som sikrer fleksibel bruk for studierettet aktivitet (auditorier, læresaler, grupperom og andre studiefasiliteter, studentrelatert service, mv), under hensyntagen til bygningens kulturhistoriske verdi. Rehabiliteringen vil være av stor verdi for å hente inn viktige deler av det vedlikeholdsetterslepet som er konstatert for UMBs bygninger gjennom Statsbyggs analyse fra 2002. Planene for Urbygningen, slik de framstår i forprosjektet, har i følge referat fra oppdragsmøtet vært forelagt for NVH, og de har bekreftet at rommene er funksjonelle ut fra deres behov.

Tunbygningene

KD har gitt Statsbygg oppdragsbrev for prosjektering av rehabilitering av Tunbygningene på Campus Ås. Arbeidet ble påbegynt høsten 2009 med en mulighetsstudie. Det vil bli arbeidet videre med skisse- og forprosjekt ihht. Statsbyggs prosedyrer, inklusiv kostnadsberegning mv. Dette arbeidet er ventet ferdigstilt første kvartal 2011. Prosjektet er i en innledende fase der det foretas mulighetsstudier for å avdekke muligheter og begrensninger for ulike bruk av bygningene. Målsettingen med prosjektet er å sette i stand Tunbygningene som fleksible og funksjonelle bygninger for å dekke behov ved UMB og for Stortingets vedtatte fusjon mellom NVH og UMB til et nytt universitet.

Relokalisering av SHF

UMB har satt i gang et prosjekt for relokalisering av Senter for husdyrforskning. Bakgrunnen er dels de behov som er for nye lokaler som følge av at viktige deler av dagens fasiliteter er utrangerte og ikke lenger er egnet for aktiviteten, samt at forskrift om hold av storfe gjør at det må bygges nye storrefasiliteter for å tilfredsstillende denne. Flyttingen av NVH og Veterinærinstituttet fra Adamstua til Ås nødvendiggjør en relokalisering av senteret til ny tomt om lag 1 km fra campus for å tilfredsstillende krav til god håndtering av smittehygiene. Det er foreløpig skissert et arealbehov på drøyt 20.000 kvadratmeter. I og med at prosjektet er i en initialfase, vil det kunne komme endringer som følge av utredningsarbeidet. Målet med prosjektet er å etablere moderne fasiliteter for husdyrforskning som tilfredsstillende lover og forskrifter for arbeidet og som dekker behov ved UMB og for Stortingets vedtatte fusjon mellom NVH og UMB til et nytt universitet.

Fjernvarmeanlegg (biobrenselanlegg)

UMB har siden 2008 arbeidet med å etablere et nytt fjernvarmeanlegg på campus (flisfyringsanlegg) til erstatning for dagens anlegg som er basert på pellets og olje. Anlegget er ferdig prosjektert og kostnadsberegnet, og vil slik det er prosjektert også kunne ivareta de behovene som vil oppstå som følge av flyttingen av NVH og Veterinærinstituttet fra

Adamstua til Ås. Målet med prosjektet er å kunne forsyne UMB og det nye universitetet som skal dannes på grunnlag av Stortingets vedtak om fusjon mellom NVH og UMB og samlokalisering av det nye universitetet, samt forskningsinstitutter på campus med stabil, klimanøytral og miljøvennlig energi/fjernvarme. En bieffekt av prosjektet vil være at man i tillegg har mulighet for å forsyne anlegg i Ås sentrum med fjernvarme. UMB har ønsket å etablere et aksjeselskap i samarbeid med Ås kommune for produksjon, drifting og distribusjon av fjernvarme, men har fått avslag på dette fra KD. Departementet har forespurt Statsbygg om å vurdere om prosjektet kan gjennomføres som kurantprosjekt. Statsbygg har vurdert dette, og har med visse betingelser ønsket en slik løsning. FAD har sagt nei til en slik løsning under henvisning til at prosjektet ikke kan defineres inn under kurantordningen. UMB og det nye universitetet som skal dannes på grunnlag av Stortingets vedtak om fusjon mellom NVH og UMB og samlokalisering av det nye universitetet med Veterinærinstituttet på Ås, vil ha behov for den oppvarmingskapasiteten som fjernvarmelanlegget er prosjektert for. Kostnadene med nye bygninger for flyttingen fra Adamstua til Ås vil øke dersom fjernvarmeprosjektet ikke kan realiseres.

Rapportering av midler til de regionale forskningsetiske komiteene (REK)

UMB mottok ingen REK-midler i 2009.

Samfunnssikkerhet og beredskap

UMB har startet arbeidet med ny beredskapsplan i 2009. Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) vil bli lagt til grunn for den nye beredskapsplanen. UMB kjøpte i 2009 inn nytt IT verktøy for ROS og det ble høsten 2009 gjennomført opplæring for alle enheter. Enhetsvise ROS analyser vil bli gjennomført våren 2010. Disse analysene vil danne grunnlag for ny beredskapsplan og resultatene vil danne grunnlag for kommende øvelser. UMB vedtok en egen pandemiplan våren 2009 og med basis i denne ble statlige og kommunale retningslinjer i forbindelse med høstens influensa fulgt opp.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

UMB har et systematisk HMS-internkontrollsystem og har beskrevet roller, ansvar og myndighet innen dette området. En av universitetsstyrets sentrale ansvarsoppgaver er å påse at UMB fyller gjeldende krav til internkontroll og påse at arbeidsmiljøet ved UMB er forsvarlig.

UMB har innført ny årsrapporteringsrutine hvor alle enheter svarer på HMS-relaterte spørsmål via en nettbasert undersøkelse. Enhetene viser et vidt spekter av aktiviteter og utfordringer innen HMS-området. Basert på dette arbeidet blir det skrevet en årsrapport som legges frem for Universitetsstyret. Tiltak for 2009 er prioritert på bakgrunn av tilbakemeldinger som har kommet frem i denne undersøkelsen. I rapporten foreslås tiltak innenfor psykososialt arbeidsmiljø, miljø, sikkerhet og brannvern. UMB bruker eksternt bedriftshelsetjeneste og eksternt veiledningsbistand ved behov.

Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK)

1. Samarbeid med HiNT og HH om landbruksutdanning

I Norge er det nå kun tre institusjoner som gir høyere landbruksutdanning - Universitetet for miljø- og biovitenskap, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Hedmark. Søkningen til alle landbruksstudier har gått ned de siste årene og det har resultert i at mange studier har blitt lagt ned. UMB, HiNT og HH ønsker å koordinere og samordne studietilbudene innen landbruksutdanningene og tydeliggjøre overfor studentene hvordan utdanningene passer sammen. Det har også nylig vært gjort en utredning fra Landbrukets Utredningskontor – ”Framtidig behov for landbruksakademikere”, der det tydelig går frem at næringa, forvaltning og rådgivinga vil trenge flere kandidater med relevant høyere utdanning enn det som utdannes nå. For å bidra til best mulig kompetanse i landbruket mener alle rektorene ved de tre institusjonene at det er nødvendig med et slikt fellesprosjekt.

Mål

UMB, HiNT og HH vil gå sammen i et 5-årig prosjekt, som strekker seg fra 2010-2014 der målene er:

- Felles markedsføring av de studietilbudene som tilbys fra både UMB, HiNT og HH for å sikre at ungdom har kjennskap til de mulighetene som finns innen landbruksutdanning
- Markedsanalyse. Analyse av fremtidige kunnskapsbehov sett fra ungdommens og næringens side. Dette for å sikre at samfunnets behov blir ivaretatt i fremtidig landbruksutdanning
- Utvikling av scenarier for å beskrive ”Rett landbruksutdanning 2020” som viser hvordan utdanningstilbudene skal utvikles for å møte fremtidige kompetanse behov i næringa.

Budsjett

Prosjektet vil fremme samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon innen UH-sektoren og bør tildeles SAK-midler for 2010. I tillegg vil institusjonene søke tilskudd fra næringen. UMB søker sammen med HiNT og HH om 1 mill. kr til dette prosjektet.

2. Oslofjordalliansen

Universitetet for miljø- og biovitenskap, Høgskolen i Buskerud, Høgskolen i Vestfold og Høgskolen i Østfold startet i desember 2007 et samarbeid for å utnytte institusjonenes ressurser bedre. Målsettingen er at institusjonene skal stå sterkere rustet til å løse de oppgaver og utfordringer som sektoren møter og dermed også imøtekomme de høye forventningene fra samfunnet rundt oss. Gjennom et styrket utdanningssamarbeid og økt forskning i nettverk ønsker vi å være attraktive for studenter, ansatte og samarbeidspartnere. Oslofjordalliansen skal styrke rekruttering, kvaliteten i både utdanning og forskning og dermed også bedre våre muligheter for oppdrag i en stor region. Oslofjordalliansen skal bli en betydelig aktør innen utdanning og forskning regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Se nærmere: <http://www.oslofjordalliansen.no/>

Fag, forskning og formidling

Målsettingen for Oslofjordalliansen i 2010 er:

- Pilot teknologi skal ha samordnet ingeniørutdanningene og ha avklarte overgangsordninger mellom bachelor-, sivilingeniør og mastergradsutdanningene. Dette

innebærer utvidet faglig samarbeid innen de enkelte fagområder knyttet til teknologiutdanningene, oppstart og utvikling av felles forskningsområder samt å forsterke kontakten med arbeidslivet i regionen. Foreløpige resultater i teknologipiloten skal evalueres i løpet av våren 2010.

Valgfag med bruk av e-læring/nettstøtte skal utvikles og settes i gang (40 studiepoeng fordelt på 10 studiepoeng ved hver institusjon). Administrativ gruppe innen IT vil støtte dette arbeidet.

- Pilot lærerutdanning skal samarbeide om fagutvikling av de nye grunnskolelærerutdanningene, arbeidsdeling innen de enkelte fagområder, utvikling av etter- og videreutdanninger, PPU, realfag, førskolelærerutdanninger og nye mastergrader. Kunnskapsdepartementet har definert Oslofjorden som en egen region innen organisering av fremtidig lærerutdanning. Oslofjordalliansen vil i 2010 tilby felles grunnskolelærerutdanning, trinn 1-7, i Drammen.
- De tre faggruppene Helse- og sosialfag, Økonomi og samfunnsfag og IT skal på grunnlag av rapporteringen i 2009 videreutvikle lovende SAK-prosjekter. Dersom faggruppene videreutvikler felles fag og forskningsområder, vil institusjonene vurdere nye piloter i 2011. Helse- og sosialfag har allerede kommet langt i dette arbeidet. Oslofjordalliansens arbeidsform er å samordne og (videre)utvikle utdanninger og styrke vår felles FoU-virksomhet gjennom kompetansebygging samt erfarings- og kunnskapsutvikling innen våre fagområder. Felles satsning på samarbeid innebærer også utvidet kontakt med nærings- og arbeidsliv (opprettelse av såk. Advisory Boards) og praksisfeltene innen f.eks. lærerutdanning og helseutdanninger. Samordning og utvikling av utdanninger krever frikjøp av undervisnings- og forskningspersonalet til faglig utviklingsarbeid, fagplanarbeid og til prosjektledelse. Dette er krevende. SAK innebærer at det må etableres møteplasser og settes av tid til faglig samarbeid på tvers av institusjonene.

Institusjonene i Oslofjordalliansen har følgende overordnede mål for samarbeidet:

- Topp kvalitet på utdanningene.
- Profilering av utdanningstilbudene ved den enkelte institusjon.
- Større og mer robuste fagmiljø.
- Konsentrasjon av felles forskningsområder.
- Avklare områder for arbeidsdeling og spesialisering.
- Samordnet rekruttering til felles studietilbud.

Dette skal medføre at studentene kan få større valgfrihet, bedre karrieremuligheter og bedre studietilbud. Samfunnsoppdraget i vid forstand vil kunne ivaretas med større kraft fra institusjonene samlet, og institusjonene vil kunne være en betydelig aktør i samfunnsutviklingen i en større region.

Administrative støttefunksjoner

Det administrative samarbeidet i alliansen skal understøtte den faglige aktiviteten innenfor både utdannings- og forskningssamarbeid. Det skal også være saksforberedende for styringsgruppen. Det er derfor et mål å utvikle rutiner og systemer knyttet til nettverkssamarbeid som bidrar til at institusjonene hever sin administrative kvalitet og således kan utføre de tjenester som samarbeidsprosjektene krever. Gjennom samarbeidet siktes det mot å utvikle en arbeidsdeling innen spesielle støttefunksjoner.

Det er avgjørende at alliansen har driftsmidler til å kunne koordinere og utvikle administrativ støtte, utøve ledelse av prosjektene, til å kunne utvikle samarbeidet med tjenestemannsorganisasjonene (jf medbestemmelsesavtale) samt å sørge for at studentene gis reelle muligheter for deltagelse i arbeidet.

For å imøtekomme utvikling og bruk av emner på tvers av institusjonene er det avgjørende å etablere et nytt og tilpasset opplegg for fjernundervisning. Fire moderne videokonferanseauditorier vil kunne imøtekomme dette. Det er videre et mål, ikke bare administrativt, men også som del av et felles faglig utviklingsarbeid, å styrke ulike former for fjernundervisning på tvers av de fire institusjonene.

Felles e-læringsplattform er innført for pilotene og må på sikt også innføres som felles standard for alle utdanningene, på samme måte som nå FS er etablert felles studieadministrativt system ved alle institusjonene. Det er også nødvendig å satse på pedagogisk utviklingsarbeid på dette området.

Oslofjordalliansen ber om SAK-midler i 2010 til:

1. å utvikle felles, integrerte teknologiutdanninger (BA- MA-PHD)
2. å utvikle felles, integrerte lærerutdanninger (BA- MA-PHD)
3. prosjektstøtte til tverrinstitusjonelt prosjektsamarbeid innenfor de tre faggruppene Helse- og sosialfag, Økonomi og samfunnsfag og IT
4. å utvikle felles administrative støttefunksjoner
5. forprosjekt til å etablere felles forskningssatsninger

3. Fusjonsarbeidet mellom UMB og NVH

Kunnskapsdepartementet skriver i St.prp. nr 1 (2009-2010) at sektoren selv har startet samarbeidsprosesser og nevner her samarbeidsprosjektet mellom Norges veterinærhøgskole og Universitetet for miljø- og biovitenskap som et eksempel.

I dette dokumentets avsnitt 2.2.1, "Flyttesaken – fra Adamstuen til Ås", omtales arbeidet som er utført i 2009. Som det går frem av omtalen har dette arbeidet krevd store ressurser i form av arbeidstid, direkte utgifter og ledelsesfokus. Kostnadene ved NVH alene utgjorde ca. 7,1 mill. kr for året. En konsekvens av dette er at tid til forskning vil bli redusert, som igjen vil medføre reduserte bevilgninger i årene som kommer.

Det er uvisst hvor store kostnader arbeidet med flyttesaken og fusjonsarbeidet vil medføre i 2010. Dette vil komme som et resultat av den prosess og fremdrift fellesstyret vil legge opp til etter at det er konstituert i mars 2010. Det er rimelig å anta at kostnaden for 2010 vil ligge på samme nivå som 2009. Styrene ved de to institusjonene har satt av til sammen 7,1 mill kroner til dette arbeidet i 2010 (NVH 3,6 mill kroner, UMB 3,5 mill kroner).

Frikjøp av ansatte dekker ikke hele kostnaden for de ansattes arbeid i prosjektet. Den totale kostnaden for ansattes arbeid i prosjektet forventes å ligge på minst tilsvarende beløp som de direkte bevilgningene.

NVH og UMB arbeider med planer om å fremme en felles søknad til Forskningsrådets utlysning av Sentre for fremragende forskning (SFF) som ventes å komme høsten 2010. UMB, NVH og VI ønsker å delta i konkurransen om SFF, og vi ser for oss at vi i fellesskap søker SFF-status. Dette betinger imidlertid at vi har utviklet en klar arbeidsdeling innen et relativt avgrenset forskningsområde. Dette området skal være et tydelig fellesskap for det nye

universitetet, det skal ha svært høy samfunnsrelevans og det skal ha elementer av nybrottsarbeid basert på vitenskapelig dybde. Å oppnå en SFF vil være en klar suksess for utviklingen av det faglige samarbeidet for det nye universitetet.

NVH og UMB ber om SAK-midler i 2010 til:

- Prosjektledelse
- Nødvendig frikjøp av ansatte
- Utvikling av samarbeid om faglig utvikling (SFF-søknad)

Brukerundersøkelser

På studiesiden har UMB i 2009 gjennomført emneevalueringer i alle emner samt ekstern evaluering av studieprogrammer. Alle disse involverer studenter. Det skulle vært utført en kandidatundersøkelse, men den er utsatt til 2010.

Markedsføring har gjennomført undersøkelse av studiemateriell, opptak og mottak av nye studenter.

System for risikostyring

Gjennom årsplanen for 2010 har universitetsstyret videreutviklet systemet for risikostyring som ble innført i årsplanen for 2008. UMBs risikostyringssystem baseres på SSØs metode for risikostyring i staten.

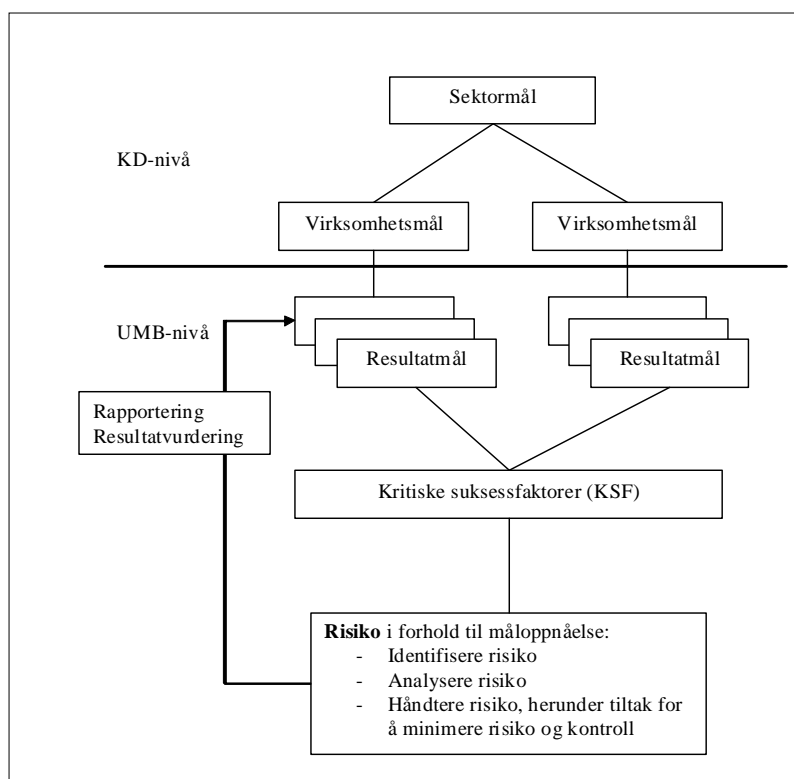
Som vedlegg følger:

- Vedlegg 1 - Fra UMBs årsplan 2010 – Risiko og håndtering av risiko. Kapitlet viser de fem prioriterte risikoene med tilhørende toleranser.
- Vedlegg 2 - Vedlegg til UMBs årsplan 2010 – Målforståelse, kritiske suksessfaktorer, risikovurdering og - analyse.

Risikostyringssystemet er knyttet opp mot mål- og resultatsyningen. Til KDs målstruktur (sektormål og virksomhetsmål) utarbeider UMB resultatmål i årsplanen. Det er den samlede målstruktur (KD's målstruktur med UMBs resultatmål) risikostyringen forholder seg til. Ved UMB utarbeides det risikoanalyse både på overordnet nivå og ved den enkelte budsjettenhet som begge integreres i årsplanene. Budsjettenhetens årsplaner detaljerer målstrukturen og risikoanalysen universitetsstyret har vedtatt.

UMB oppfatter at KDs målstruktur, som ligger til grunn for mål-, resultat- og risikostyringen ved UMB, kan være lite operasjonaliserbar. I årsplanen for 2010 har UMB derfor valgt å definere hvilken forståelse man legger til grunn for hvert av KDs virksomhetsmål (se vedlegg 2).

Risikostyringssystemet kan kort beskrives slik det framgår i figuren under:

Til målstrukturen identifiseres kritiske suksessfaktorer (KSF). For 2010 identifiserte UMB 20 risikoer. Disse risikoene ble analysert gjennom en bred prosess med deltakelse fra ledere fra institutter og administrativ ledelse i forhold til sannsynlighet og konsekvens. Denne analysen er dokumentert gjennom vedlegg 2 som følger vedlagt.

UMB har valgt å konsentrere seg om færre risikoer. For 2010 har UMB valgt å fokusere på fem risikoer:

<i>Bygninger og infrastruktur</i> Risiko for at manglende vedlikehold av UMBs bygningsmasse og nødvendig fornying av infrastruktur ikke holder en akseptabel standard for virksomheten.
<i>Økonomi</i> Risiko for at instituttene økonomi blir så presset at det hindrer faglig fornying.
<i>Studentrekruttering</i> Risiko for dårlig søkning til større deler av UMBs studieprogram.
<i>Forskningsfasiliteter og vitenskapelig utstyr</i> Risiko for at UMB ikke klarer å tilby gode nok forskningsfasiliteter og oppdatert vitenskapelig utstyr.
<i>UMB/NVH-fusjonen</i> Risiko for at uklar ledelsesstruktur mellom interimsstyret (felles styre for NVH-fusjonen) og UMBs ledelse, samt organisering av det nye universitetet, vil føre til redusert produksjon.

For disse fem risikoene er det utviklet risikotoleranser.

Styreforankring og styredeltakelse i risikostyringen

Ved utarbeidelse av årsplanen for 2010 var målstrukturen til behandling i universitetsstyret i to møter; oktober og desember (sluttbehandling). Ved disse behandlingene inngikk foreløpige

risikovurderinger (september) og en samlet risikoanalyse med de fem prioriterte risikoer med tilhørende toleranser (november).

Risikostyringens plass i UMBs styringssystem

Risikoanalysen med prioritering av risikoer som skal følges opp inngår som nevnt over i UMBs årsplaner. Dette gjelder både på overordnet universitetsnivå og på den enkelte budsjettenhet.

Gjennom året inngår risiko som et eget område i de årlige styringsdialogene som gjennomføres med UMBs budsjettenheter. Referatene fra styringsdialogene blir lagt fram for universitetsstyret.

Status for innføring av risikostyring ved UMB

Ved behandlingen av årsplanen for 2009 konstaterte universitetsstyret at man hadde utviklet risikostyringen til et akseptabelt nivå. Styret tok et bevisst valg om ikke å utvikle risikostyringen som et system ytterligere, men heller konsentrere ressursene om konsolidere systemet der man nå var kommet i utviklingen. Risikovurderingene for 2010 har lagt denne konsolideringen til grunn.

Rapportering om forvaltning av fullmakter

Aksjefullmakten

UMB har fullmakt til å stifte aksjeselskaper og å kjøpe aksjer. UMB har fullmakt til å forvalte aksjer på statens vegne.

I 2009 har ikke UMB stiftet aksjeselskap. UMB har heller ikke kjøpt eller solgt aksjer i 2009, men Bioparken AS ble besluttet avvirket på ekstraordinær generalforsamling 9. desember 2009.

UMB har eierinteresser i 5 selskaper etter at Bioparken AS ble avvirket. UMBs eierandel og faglig hensikt med eierskapene er:

Selskap	Eierandel	Hensikt med eierskapet
Bioprotein AS	33,3 %	Kommersialisere kunnskap fra UMBs forskning på bioproteinderivater og høyverdiprodukter
Ecomotive AS	9,9 %	Kommersialisere kunnskap fra UMBs forskning på kretsløpsteknologi (behandling av avløpsvann)
Sem Gjestegård AS	100,0 %	Eierskapet er basert på et tidligere Stortingsvedtak hvor det ble vedtatt å etablere gjestegård ved Sem. Eierskapet har imidlertid stor strategisk betydning for UMB ved at driften av gjestegården bidrar til å opprettholde og øke verdiene på bygninger og eiendom ved Sem. UMB ser derfor på eiendommen Sem og gjestegården som et betydelig finansielt aktivum som ev. kan realiseres en gang i framtida.
Instrumenttjenesten AS (ITAS)	35,0 %	UMB har noe faglig interesse av eierskapet i Itas AS. Den faglige virksomheten er knyttet til kalibreringstjenester og vedlikehold/service av vitenskapelig utstyr. I tillegg leier UMB drift av Agressoserver fra Itas. Dette er imidlertid å regne som en administrativ tjeneste.
Graminor AS	0,8 %	Etter avtale inngått mellom Landbruksdepartementet, Planteforsk og NLH i 2003, ble NLH gjennom LD tildelt en aksjepost i

Selskap	Eierandel	Hensikt med eierskapet
		Graminor AS som skjønsmessig kompensasjon for avståelse av sortsrettigheter til kornsorter til dette selskapet. LMD representerer UMBs eierinteresser i generalforsamlinger.

Utover den rent faglige begrunnelse for eierskapet, har flere av selskapene ulike typer av strategisk og posisjoneringsmessig begrunnelse for eierskapet. Tre av selskapene i UMBs aksjeportefølje er selskaper som er overført til UMB fra annen statlig virksomhet ved omorganiseringer i staten. Det vises også til at i ITAS og Graminor er UMB en av flere statlige eiere. Her har andre departementer enn KD den største statlige eierandelen, og følgelig koordineringsansvaret på vegne av staten.

UMBs resultatmål for selskaper der UMB har eierandeler er:

- eierskapet skal gi nytte for UMBs faglige virksomhet og støtte opp om UMBs måloppnåelse
- eierskapet skal gi en tilfredsstillende avkastning på investert kapital
- eierskapet kan også være begrunnet i strategisk posisjonering i kombinasjon med ovennevnte

For Sem Gjestegård AS, som er et 100 % UMB-eid selskap, gjelder i tillegg følgende resultatmål:

- Sem Gjestegård AS skal stå for innvendig vedlikehold av bygningene på Sem.

For tre av selskapene (aksjeselskaper i aksjegruppe 1) ble det gjort en verdivurdering høsten 2007 av UMBs eierandeler. Denne er referert i regnskapet, note 13. Verdivurderingen konkluderer med at UMBs aksjer i disse selskapene er økt i verdi slik det framkommer av oversikten under:

Selskap	Eierandel	Aksjenes anskaffelseskost	Aksjenes verdi høst 2007
Sem Gjestegård AS	100,0 %	3,0 mill kroner	5,9 mill kroner
Instrumenttjenesten AS (ITAS)	35,0 %	0,35 mill kroner	2,2 mill kroner
Graminor AS	0,8 %	0,09 mill kroner	0,5 mill kroner

Eiendomsfullmakten

UMB kan selge eiendom. Gevinsten fra salget kan benyttes til vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål.

I 2009 ble det solgt eiendom for 0,1 mill kr.

IKT

UMB er kjent med arkitekturprinsippene og de er retningsgivende ved utvikling og tilrettelegging av IKT-systemer. UMB utvikler i liten grad egne IKT-systemer og prinsippene kommer derfor til anvendelse ved valg og tilrettelegging av systemene. Administrative fagsystemer baseres så langt mulig på fellesløsninger for hele UH-sektoren som tilbys eller tilrettelegges via UNINETT.

UMB benytter FEIDE som eID-løsning. FEIDE benyttes på nye løsninger som er tilgjengelige utenfor internettet, og FEIDE blir også innfaset på eksisterende løsninger der dette er praktisk gjennomførbart. FEIDE dekker alle personer med tilknytning til UH-sektoren, og UMB har inntil videre ingen løsninger hvor det er behov for innlogging av personer uten tilknytning til UH-sektoren.

UMBs tjenestespekter som er rettet mot næringsliv og publikum er sammenfallende med hele UH-sektorens tilbud og behov på dette området. UNINETT utfører en samordning på vegne av sektoren på dette området, og UMB følger UNINETTs satsninger og standarder. UNINETT har utarbeidet et notat "eID i tildelingsbrev til UH-sektoren 2010" som beskriver UH-sektorens og UNINETTs vurderinger på dette området.

Rapportering knyttet til tilleggstildelinger fra KD i 2009

Tilskudd til arbeidet med samorganisering med NVH – brev av 8.12.2009

Midlene (1,0 mill kroner) er i sin helhet benyttet i 2009 til frikjøp av medarbeidere som arbeider inn i prosessen. Det vises for øvrig til øvrig omtale av prosessen med samorganisering med Norges veterinærhøgskole.

Tilskudd til videreutvikling av prosjekt Oslofjordalliansen – brev av 2.7.2009

Midlene (1,2 mill kroner) er i sin helhet benyttet i 2009 til en prosjektlederstilling som forutsatt i departementets tildelingsbrev. Det vises for øvrig til øvrig omtale av Oslofjordalliansen.

Tilleggsbevilgninger til statsbudsjettet 2009 – brev av 26.6.2009

Nye studieplasser

Midlene (2,535 mill kroner) ble tildelt til halvårsvirkning av 80 nye studieplasser. Plassene er fordelt som følger:

- Ettårig praktisk- pedagogisk utdanning - 15 plasser
- Masternivå – LUN – 15 plasser
- Bachelor i Geomatikk – 10 plasser
- Bachelor ingeniør og informasjonsteknologi – 15 plasser
- Master ingeniør og informasjonsteknologi – 10 plasser
- Bachelor fornybar energi – 15 plasser

Desentralisert utdanning og etter- og videreutdanning

Midlene (0,220 mill kroner) ble tildelt til 10 studieplasser innen desentralisert utdanning og etter- og videreutdanning. Plassene er fordelt med 3 plasser som blir brukt til å øke opptaket på 2-årig master i entreprenørskap og innovasjon og 7 plasser som blir brukt til å øke opptaket på høyere årstrinn på 5-årig master i teknologi/siv.ingutdanningen.

Tillegg til tildelingsbrev – brev av 17.2.2009

Midlene (2,0 mill kroner) ble tildelt i forbindelse med tiltakspakken og er øremerket 5 stipendiatstillinger i MNT-fag. UMB fordelte de nye stipendiatstillingene øremerket MNT-fag i mars 2009 og per dags dato er alle stillinger besatt.

Tildelingsbrev for 2009 – kap. 281 post 01

Stipendiatstilling

Midlene (0,266 mill kroner) ble tildelt til en tredjedels årsvirkning av en stipendiatstilling til bruk innenfor Oslofjordalliansen. Alliansepartnerne besluttet at stipendiaten skulle tilsettes ved UMB. Stipendiaten ble i november 2009 tilsatt innenfor teknologiområdet ved Institutt for matematiske realfag og teknologi.

Nye studieplasser

Midlene (0,325 mill kroner) ble tildelt til halvårsvirkning av 10 nye studieplasser innen ettårig praktisk- pedagogisk utdanning.

3. Planer for 2010

3.1 Plan for virksomheten i 2010

Universitetsstyret har lagt Kunnskapsdepartementets målstruktur med sektormål, virksomhetsmål og styringsparametere til grunn for årsplanen for 2010 som ble vedtatt i desember 2009. I årsplanen er departementets målstruktur supplert med egenutviklede virksomhetsmål. Til alle virksomhetsmålene er det i årsplanen knyttet konkrete resultatmål. UMB har i tillegg supplert med egne styringsparametere.

Til årsplanen er det utarbeidet risikoanalyser, prioritert risiko og definert risikotoleranser. Det vises til egen rapportering om dette foran i dokumentet.

Målstrukturen med sektormål, virksomhetsmål og resultatmål er videre lagt til grunn for alle budsjettenhetenes årsplaner for 2010 ved UMB. Det er utarbeidet et samlet opplegg for budsjettenhetenes årsplaner hvor de utvikler lokale resultatmål og supplerer den overordnede risikoanalysen ut fra lokale forhold.

* * * * *

Sektormål 1

Universitetene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap

Virksomhetsmål 1.1:

UMB skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Resultatmål for virksomhetsmål 1.1:

1. UMB skal videreføre utdanningsvirksomheten i 2010 med samme hovedprofil som i 2009. Utdanningsaktiviteten skal tilpasses ved korrigerende av emneporteføljen og vurdering av terminering av studieprogram.
2. UMB skal videreføre den totale opptaksrammen på 1365 nye studenter i 2010.
3. UMB skal øke antallet primærøkere med 10 % fra 1279 til 1400 i det nasjonale opptaket og øke antall primærøkere fra 2700 i det lokale opptaket gjennom å øke søkingen til alle studier.
4. UMB skal heve programkvaliteten på alle studieprogram ved blant annet å følge opp anbefalingene fra internasjonale evalueringsgrupper.
5. UMB skal intensivere kontakten med arbeidsgivere og samfunnsaktører for å øke relevansen på studiene.

Virksomhetsmål 1.2:

UMB skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømming

Resultatmål for virksomhetsmål 1.2:

1. UMB skal jobbe med å styrke samarbeidet mellom institutter for mer optimal utnyttelse av universitetets samlede utdanningsressurser
2. Antall studiepoeng per student skal være 45,0

3. UMB skal planlegge etablering av fleksible undervisningsrom, møteplasser med enkel servering og et moderne studiesenter med sentralt universitetsbibliotek
4. UMB skal arbeide aktivt for at studentene opplever studieveiledningen som tilfredsstillende
5. UMB skal styrke lærernes kompetanse på IKT, fleksible læringsmetoder samt bruk av pedagogiske verktøy
6. UMB skal bedre læringsmiljøet i prioriterte undervisningsrom
7. UMB skal sørge for at antall studenter som gjennomfører studiet i henhold til planlagt utdanningsplan økes til 85 % på lavere grad og til 87 % på høyere grad

Virksomhetsmål 1.3:

UMB skal ha et utstrakt internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

Resultatmål for virksomhetsmål 1.3:

1. UMB skal øke andelen studenter som reiser på utveksling til utlandet for å ta studiepoeng som en del av graden ved UMB fra 100 i 2009 til 120 i 2010
2. UMB skal øke rekrutteringen av internasjonale studenter (programstudenter og utvekslingsstudenter) fra de forholdsvis underrepresenterte områdene Europa, Amerika, Oseania, Kina og India
3. UMB skal jobbe for økt integrering av internasjonale studenter på campus
4. UMB skal øke andelen tospråklighet på websidene til 50 %

Sektormål 2

Universitetene skal oppnå resultat av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.1:

UMB skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

Resultatmål for virksomhetsmål 2.1:

1. UMB skal oppnå 70 fullførte doktorgrader
2. UMB skal ta opp 85 doktorgradsstudenter
3. UMB skal ha klarlagt doktorgradsstudentenes tilfredshet med ulike deler av PhD-utdanningen
4. UMB skal øke antall PhD-studenter som tar utenlandsopphold

Virksomhetsmål 2.2:

UMB skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. UMB har et nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad. Samtidig skal UMB konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder, og samarbeide nasjonalt og internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Resultatmål for virksomhetsmål 2.2:

1. UMB skal forbedre vitenskapelig produksjon og har 0,8 publikasjonspoeng pr fagårsverk som mål
2. UMB skal øke evnen til å konkurrere om prosjekter og oppnå en omsetning av Forskningsrådsmidler pr fagårsverk på 260 000 kr
3. UMB skal øke omsetning av EU-midler pr fagårsverk til 15 000 kr
4. UMB skal fortsatt styrke forskningssamarbeidet med NVH og VI. Til sammen skal de tre institusjonene utvikle ti felles forskningssøknader (inkludert en EU-søknad) og starte opp minst seks felles prosjekter i 2010
5. UMB skal styrke samarbeidet med andre gode og relevante nasjonale og internasjonale miljøer
6. UMB skal ha tilslag fra Regionale forskningsfond på 2 mill kr
7. UMB skal arbeide for å sikre midler til prioritert forskningsinfrastruktur og vitenskapelig utstyr.

Sektormål 3

Universitetene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og bidra til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universitetene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten

Virksomhetsmål 3.1:

UMB skal gjennom formidling og deltakelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra forskning og utviklingsarbeid

Resultatmål for virksomhetsmål 3.1:

1. UMBs forskere skal produsere 250 populærvitenskapelige artikler, 600 populærvitenskapelige foredrag og 500 oppslag i dagspresse, radio og TV
2. UMB skal i 2010 ferdigstille arbeidet med et åpent elektronisk arkiv for forskningsbaserte publikasjoner

Virksomhetsmål 3.2:

UMB skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom utdanning, innovasjon og verdiskapning

Resultatmål for virksomhetsmål 3.2:

1. Omsetning i bidrags- og oppdragsvirksomhet (NFR og EU ekskludert) skal være på minst 125 mill kr
2. Omsetning i bidrags- og oppdragsvirksomhet finansiert av næringslivet skal være på minst 50 mill. kr
3. UMB skal bearbeide 25 forretningsideer og få kommersialisert 3 av dem gjennom lisensavtale, teknologisalg eller selskapsetablering
4. UMB skal vedta en IPR (Intellectual Property Rights)-policy i 2010
5. UMB skal arbeide for at Campus Ås stadfester rollen som kommersialiseringsaktør innen Life Science

Virksomhetsmål 3.3 (UMB-definert):

UMB skal tilby etter- og videreutdanning i samsvar med kompetansebehovene i næringsliv og offentlig forvaltning.

Resultatmål for virksomhetsmål 3.3:

1. UMB skal, med basis i markeds- og behovsundersøkelser, utvikle og starte gjennomføringen av minst fem nye etter- og videreutdanningskurs
2. UMB skal tilby minst 2 nye nettbaserte videreutdanningstilbud innenfor ett nytt område
3. UMB skal ha minst 500 studenter på videreutdanningskurs

Sektormål 4

Universitetene skal organisere og drive sin virksomhet på en slik måte at samfunnsoppdraget blir best mulig ivaretatt innenfor rammen av disponible ressurser

Virksomhetsmål 4.1:

UMB skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene

Resultatmål for virksomhetsmål 4.1:

1. Resultatgraden på oppdragsfinansierte prosjekter skal utgjøre minst 10 %
2. UMB skal ha samlede ubrukte midler på 30 mill kroner ved utgangen av 2010

Virksomhetsmål 4.2:

UMB skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Resultatmål for virksomhetsmål 4.2:

1. Antall gjennomførte medarbeidersamtaler skal økes med minimum 20 % på alle enheter som hadde en gjennomføringsgrad på under 50 % i 2008
2. UMB skal i samarbeid med NVH ha utarbeidet og fått vedtatt en omstillingsavtale for fusjonen mellom UMB og NVH som sikrer de ansattes trygghet og rettigheter i forbindelse med fusjonen i henhold til lov og kollektive og individuelle avtaler, samt sentrale personalpolitiske retningslinjer for omstillingsarbeidet i statlig sektor i forbindelse med omstillingsprosesser.
3. UMB skal ha utformet en karriere- og kompetansepolitikk som støtter opp under UMBs verdiskapning og ressursutnyttelse, og se den i sammenheng med nødvendige endringer i lønnspolitikken og rekrutteringspolitikken, samt omstillingsbehov.

Virksomhetsmål 4.3:

UMB skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer.

Resultatmål for virksomhetsmål 4.3:

1. UMB skal ikke få vesentlige merknader og kommentarer fra Riksrevisjonen
2. UMB skal tilstrebe økt kvalitet i saksbehandlingen og reduserte transaksjonskostnader gjennom innføring av elektroniske støtteverktøy innenfor anskaffelser og lønns- og personalbehandling
3. UMB skal styrke kompetansen innenfor økonomifunksjonen og ledelsesnivå på områdene økonomi og intern kontroll

Virksomhetsmål 4.4

UMB skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom samarbeid.

Resultatmål for virksomhetsmål 4.4:

1. UMB skal prioritere faglige og administrative ressurser til fellesstyret for det nye fusjonerte universitetet UMB/NVH

2. UMB skal delta aktivt i Oslofjordsalliansen sammen med HiBu, HVE og HiØ for å være bedre i stand til å møte oppgaver, forventninger og utfordringer som sektoren og institusjonene møter

Virksomhetsmål 4.5 (UMB-definert):

UMB skal ha et verdibevarende vedlikehold som ivaretar eiendomsmassen institusjonen disponerer på en slik måte at de kulturhistoriske hensyn ivaretas og med et gjennomgående miljøperspektiv.

Resultatmål for virksomhetsmål 4.5:

1. Redusere restanser i forhold til lov- og forskriftpålagte utbedringstiltak på bygninger og eiendom
2. Starte opp og gjennomføre renoverings- og utviklingsprosjekter i:
  - a. Urbygningen (prosjekt i regi av Statsbygg)
  - b. Tårnbygningen (prosjekt auditorium i gammel kinosal)
  - c. Jordfagsbygningen (prosjekt i regi av Statsbygg)
  - d. Tunbygningene
3. Videreføre utarbeidelsen av vedlikeholdsplan for eiendomsmassen med tidshorisont på 3-5 år
4. Prosjekt sammen med Norges veterinærhøgskole for flytting av Senter for husdyrforsøk

3.2 Plan for tildelt bevilgning for 2010

Plan for disponering av tildelt bevilgning i 2010

Inntekter/ utgifter	Beløp (1000 kr)
Driftsinntekter	945 000
Herav bevilgningsfinansiert virksomhet	813 750
Herav eksterntfinansiert virksomhet	131 250
Sum driftsinntekter	945 000
Driftskostnader	950 250
Herav lønnskostnader	619 500
Herav anskaffelser og påkostninger	-
Herav husleie	-
Herav andre driftskostnader	323 500
Sum driftskostnader	943 000
Driftsresultat BFV	0
Driftsresultat EFV	2 000

Tildelt bevilgning er 607,606 millioner kroner. Tabellen under viser fordeling på budsjettenhetene.

(1000 kroner)	Netto-ramme 2009	Netto-ramme 2010	%-vis endring 2009-2010
Budsjettenhet/budsjettformål			
Institutt for landskapsplanlegging	24 724	29 454	19,1 %
Institutt for naturforvaltning	36 170	39 149	8,2 %
Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap	33 170	33 645	1,4 %
Institutt for kjemi, bioteknologi og matvitenskap	43 103	43 916	1,9 %
Institutt for plante- og miljøvitenskap	50 021	53 758	7,5 %
Institutt for matematiske realfag og teknologi	43 884	50 815	15,8 %
Institutt for økonomi og ressursforvaltning	22 603	24 288	7,5 %
Noragric	13 299	16 646	25,2 %
Sentrale poster til faglig virksomhet	84 071	91 952	9,4 %
Sum instituttene og faglige virksomhet	351 045	383 623	9,3 %
Senter for etter- og videreutdanning	2 390	2 466	3,2 %
Senter for husdyrforsøk	12 253	12 645	3,2 %
Senter for klimaregulert planteforskning	11 817	12 195	3,2 %
Sum sentre	26 460	27 306	3,2 %
Drifts- og serviceavdelingen	59 383	61 283	3,2 %
IT- og serviceavdelingen	13 659	14 096	3,2 %
Universitetsbiblioteket	12 046	12 681	5,3 %
Hovedadministrasjonen	35 038	36 159	3,2 %
Sum sentraladministrasjonen	120 126	124 219	3,4 %
Sum stedvis	497 631	535 148	7,5 %
Felles tiltak/avsetninger	45 686	48 458	6,1 %
Utvikling bygg (Tårn og Ur)	13 000	-	0,0 %
Vedlikehold og bygningsmessige investeringer	20 000	24 000	20,0 %
Sum diverse	78 686	72 458	-7,9 %
Sum	576 317	607 606	5,4 %

Vedlegg

1. Fra UMBs årsplan 2010 – risiko og håndtering av risiko
2. Vedlegg til UMBs årsplan 2010 – målforståelse
3. UMBs mulighet for å øke opptakskapasiteten

Fra UMBs årsplan 2010 – Risiko og håndtering av risiko

I 2010 prioriteres fem risikoer:

<i>Bygninger og infrastruktur</i> Risiko for at manglende vedlikehold av UMBs bygningsmasse og nødvendig fornying av infrastruktur ikke holder en akseptabel standard for virksomheten.
<i>Økonomi</i> Risiko for at instituttens økonomi blir så presset at det hindrer faglig fornying.
<i>Studentrekruttering</i> Risiko for dårlig søkning til større deler av UMBs studieprogram.
<i>Forskningsfasiliteter og vitenskapelig utstyr</i> Risiko for at UMB ikke klarer å tilby gode nok forskningsfasiliteter og oppdatert vitenskapelig utstyr.
<i>UMB/NVH-fusjonen</i> Risiko for at uklar ledelsesstruktur mellom interimsstyret (felles styre for NVH-fusjonen) og UMBs ledelse, samt organisering av det nye universitetet, vil føre til redusert produksjon.

Risikoene er framkommet gjennom en prosess hvor hele den administrative ledelse har deltatt (instituttledere, avdelingsdirektører, universitetsdirektør og rektor). På forhånd er det identifisert 20 risikoer. Ledelsen har gjennomgått disse 20 risikoene. De 5 risikoene som presenteres over er essensen av det risikobildet som framkom gjennom ledelsen risikogjennomgang.

Mønsteret de 5 risikoene danner kan kort oppsummeres i tre hovedpunkter:

- Det er høy risiko på flere områder som angår tilrettelegging for primærproduksjonen utdanning og forskning. Det ser vi ved at områder som vedlikehold, infrastruktur, økonomi, forskningsfasiliteter og vitenskapelig utstyr vurderes å ha høy risiko.
- Risikoen for studentrekruttering vurderes som høy. Det ligger to typer vurderinger til grunn for denne: (1) UMB opererer i et konkurranseutsatt marked og har til dels sviktende etterspørsel til noen av studieprogrammene, og (2) UMB har 40 % marginal finansiering av studentmassen i KDs finansieringssystem. Å operere med så høy marginalfinansieringsandel er i seg selv en risiko.
- Risikoen for at UMB/NVH-fusjonen fører til uklar ledelsesstruktur mellom interimsstyret og UMBs ledelse, samt organisering av det nye universitetet, vil føre til redusert produksjon.

Under framkommer hvordan de 5 risikoene planlegges håndtert i 2010 med tiltaksplan og risikoenes toleransegrenser.

Håndtering av risiko knyttet til bygninger og infrastruktur

Planlagt håndtering av risiko i 2010 – Bygninger og infrastruktur	
Beskrivelse av risiko: Risiko for at manglende vedlikehold av UMBs bygningsmasse og nødvendig fornying av infrastruktur ikke holder en akseptabel standard for virksomheten	
Mål som påvirkes av risiko: <i>UMBs virksomhetsmål 4.5 (UMB-definert virksomhetsmål):</i> UMB skal ha et verdibevarende vedlikehold som ivaretar eiendomsmassen institusjonen disponerer på en slik måte at de kulturhistoriske hensyn ivaretas og med et gjennomgående miljøperspektiv.	
Aksjonsplan	
Tiltak	Forventet effekt av tiltak
Økonomiske tiltak:	
Øke ressursbruken til vedlikehold og utvikling	Bedret vedlikehold av bygningsmassen. Redusert forverring i vedlikeholdsstandard.
Videreutvikle og implementere brukerbetalt intern husleie for alle typer arealer	Opprettholdelse av eiendomsverdiene (finansielt og funksjonelt), mer effektiv utnyttelse og rett og tilstrekkelig kvalitet på arealene, samt sikre kostnadseffektiv FVDU (Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling)
Systematisk vedlikehold og utvikling av bygningsmassen – økt fokus på kostnadsstruktur og ressursbruk til vedlikehold og utvikling	Vedlikehold og utviklingsplanen i tråd med budsjettforslag for DSA
Utvikle vedlikeholdsplaner for eiendomsmassen med 3-5 års sikt	Økt forutberegnelighet i styringen av bygningsmessig vedlikehold
Leie av eksterne arealer	Kunne tilby nødvendige undervisningslokaler av akseptabel standard
Utfasing av bygninger og arealer som ikke er nødvendige i undervisning og forskning	Reduserte utgifter til bygningsmessig drift (relativt sett)
Organisatoriske tiltak:	
Etablere en masterplan for utvikling av eiendomsmassen ved UMB	Samlet oversikt over utviklingsbehov for samorganisering med NVH, samlokalisering med VI og utviklingsbehov knyttet til UMB
Utvikle eiendomsforvaltningen med et tydelig skille mellom eier-, forvalter- og brukerroller – etablere en sentral eieravdeling	Økt kontroll med strategisk viktige elementer i eiendomsforvaltningen. Økt fokus på og kontroll med kostnadsdrivende elementer knyttet til eiendomsdrift i forskning og utdanning
Fortsatt fokus på rehabiliteringsprosjekter gjennom Statsbygg (Urbygningen / Tunbygningene)	Midler til rehabilitering over statsbudsjettet / ferdigstilte planer for rehabilitering

Håndtering av risiko knyttet til økonomi

Planlagt håndtering av risiko i 2010 – Økonomi	
Beskrivelse av risiko: Risiko for at instituttene økonomi blir så presset at det hindrer faglig fornying	
Mål som påvirkes av risiko: KDs virksomhetsmål 4.1: UMB skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene	
KDs virksomhetsmål 4.3: UMB skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens prioriteringer	
Aksjonsplan	
Tiltak	Forventet effekt av tiltak
Økonomiske disponeringer:	
Starte nedbetaling av lån fra likviditet med 5 mill kroner i 2010	På kort sikt bidrar dette til å hindre at UMB kommer i underskudd overfor KD. På lengre sikt bidrar dette til å oppnå målet om et nivå på avsetningene som tilsvarer 5 % av tildelt midler fra KD.
Prioritering av instituttene i US ved fordeling av tildelte midler for 2010	Setter instituttene bedre i stand til å gjennomføre sine primæroppgaver undervisning, forskning og formidling i 2010
Økonomiforvaltning:	
Etablere et nytt felles budsjettopplegg for alle UMBs budsjettenheter hvor man i tillegg til å budsjettere for 2010 også budsjetterer langsiktig (2010-2012).	Gir et bedre grunnlag for å vurdere enhetenes reelle økonomisituasjon. Gir bedre oversikt over økonomiske disposisjoner ved at de langsiktige virkningene blir vurdert
Godkjenning av enhetenes årsplaner	Ansvarliggjøring av UMBs budsjettenheter i forhold til å følge US' rammetildeling. Bedre internkontroll.
Økonomirapportering som knyttes opp mot det nye budsjetteringsopplegget som innføres fra 2010	Gir bedre oversikt over økonomien og prognostisering. Gode prognoser gir ledelsen et bedre grunnlag for å bedømme den økonomiske situasjonen og behovet for tiltak.

Håndtering av risiko knyttet til studentsøkning

Planlagt håndtering av risiko i 2010 – Studentrekruttering	
Beskrivelse av risiko: Risiko for dårlig søkning til større deler av UMBs studieprogram.	
Mål som påvirkes av risiko: <i>KDs virksomhetsmål 1.1:</i> UMB skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov	
Aksjonsplan	
Tiltak	Forventet effekt av tiltak
Etablere nye studietilbud, master i fornybar energi, master i International Relations og et bachelorprogram i hest	Nye grupper av ungdom søker til UMB
Etablere flere studieretninger på engelsk. 2 nye retninger for 2010	Studiene får flere søkere og målgruppen blir hele verden
Gjennomføre målgruppeanalyse og tilpasse markedsføringen i tråd med denne	Bedre effekt av markedsføringen og flere søkere
Økt vektlegging av markedsføring av utvalgte 2-årige masterprogram	Flere søkere og bedre kvalifiserte søkere til programmene
Kandidatundersøkelse	Få sikker informasjon om hva slags jobb våre kandidater får og om utdanningen er relevant i forhold til jobbmarkedet
Øke fokus på behovet for landbruksakademikere	Flere søker til UMB studier
Tiltaksplan for skogfag	Revitalisering av bachelor og master i skogfag. Økt søkning gjennom økt markedsføring

Håndtering av risiko knyttet til gode nok forskningsfasiliteter og oppdatert vitenskapelig utstyr

Planlagt håndtering av risiko i 2010 – Forskningsfasiliteter og vitenskapelig utstyr	
Beskrivelse av risiko: Risiko for at UMB ikke klarer å tilby gode nok forskningsfasiliteter og oppdatert vitenskapelig utstyr.	
Mål som påvirkes av risiko: KDs virksomhetsmål 2.1: UMB skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig. KDs virksomhetsmål 2.2: UMB skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. UMB har et nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad. Samtidig skal UMB konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide nasjonalt og internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.	
Aksjonsplan	
Tiltak	Forventet effekt av tiltak
Øke UMBs budsjettramme til utstyr (fra 3 mill 2009 til 3,5 mill 2010)	Investert i utstyr som er prekært sett fra UMB og instituttens side
Utarbeide veikart (plan) for forskningsfasiliteter og vitenskapelig utstyr for kommende 2 år (rullerende)	Oversikt over prioriterte behov gir forutsigbarhet for forskerne og gjør gjennomføring av innkjøpsprosessen mer effektiv
Sende gode søknader til NFRs program for Forskningsinfrastruktur	Økt tilslag fra programmet sikrer UMB utstyr og gjør oss sentrale i forskningsNorge
Forprosjektet Bioklima gjennomføres etter planen	God hovedsøknad for innsending 2011
Forskningsfasiliteter prioritert i perioden: a) grunnfinansiering av SHF klarlegges b) budsjett for SIVA sitt innovasjonssenter utarbeides	a) Gjøre UMB i stand til å ha høy standard på husdyrforsøk. b) Gjøre UMB i stand til rask forbedring av innovasjonsarbeidet
Omforent mål om investeringsnivå utstyr: 10 mill pr år f.o.m. 2013	Sikre at UMB er attraktiv for dyktige forskere og som utdanningsinstitusjon

Håndtering av risiko knyttet til fusjonsprosessen UMB/NVH

Planlagt håndtering av risiko i 2010 – Fusjonsprosessen UMB/NVH	
<p>Beskrivelse av risiko: Risiko for at uklar ledelsesstruktur mellom interimsstyret (felles styre for NVH-fusjonen) og UMBs ledelse, samt organisering av det nye universitetet, vil føre til redusert produksjon</p>	
<p>Mål som påvirkes av risiko: <i>KDs virksomhetsmål 4.4</i> UMB skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom samarbeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • UMB skal prioritere faglige og administrative ressurser til interimsstyret for det nye fusjonerte universitetet UMB/NVH • Statsbygg planlegging og prosjektering og UMBs deltakelse i arbeidet. • Ny faglig organiseringen av NVH og UMB som nytt universitet 	
Aksjonsplan	
Tiltak	Forventet effekt av tiltak
Økt strategisk kapasitet i SLT og ILT som planleggings- og gjennomføringsorgan for sikker og stabil drift i interimperioden	Effektivisering og rasjonalisering av beslutningsprosessene og implementering av saker som er nødvendige for stabil drift og saker av strategisk betydning
Prioritering av innsats fra ledere og medarbeidere for etablering av ny faglig og administrativ organisasjonsmodell gjeldende fra 2013	Økt oppslutning om fusjonsprosessen og muligheter på den ene side, og sikker og permanent drift på den annen
Forberedelse av faglig og organisatorisk innpassing av alle medarbeidere gjennom omstilling av fagenheter og administrasjonen ved NVH og UMB	Grunnlag for bevissthet om krav til faglig og administrativ produktivitet og kvalitet

Risikoanalyse for 2010

Risikoer 2010

Her følger en oppsummering av den risikoanalyse som er gjennomført forut for utarbeidelsen av årsplan 2010. Risikoanalysen er gjennomført for fire hovedområder i tillegg til en generell vurdering av risiko.

Risikoanalysen er gjennomført på følgende områder:

- Overordnede forhold
- Utdanning
- Forskning
- Formidling og næringsutvikling
- Ledelse, personal- og økonomiforvaltning, ressursutnytting

Risikoanalysen er gjennomført som en spørreundersøkelse blant UMBs avdelingsdirektører, instituttledere, rektor og universitetsdirektør. Man har estimert sannsynlighet og konsekvens av forskjellige hendelser innefor en skal på 1-5. Produktet av sannsynlighet og konsekvens vil si noe om risikobildet.

Sannsynlighet (kan skje)		Konsekvens (kan føre til)	
1	Svært lite sannsynlig	1	Uvesentlig
2	Mindre sannsynlig	2	Lite
3	Sannsynlig	3	Moderat
4	Meget sannsynlig	4	Alvorlig
5	Svært sannsynlig	5	Svært alvorlig

Risikonivået defineres som følgende:

Produkt mellom 1 og 6 utgjør lav risiko

Produkt mellom 7 og 12 utgjør moderat risiko

Produkt mellom 13-19 utgjør høy risiko

Produkt over 20 utgjør alvorlig risiko

Risikoene på neste side viser alle risikoer som har blitt identifisert.

Overordnede forhold:	Sannsynlighet		Konsekvens		Produkt	
	Median	Std.avvik	Median	Std.avvik	Median	Std.avvik
Risiko for at UMB ikke klarer å rekruttere gode nok vitenskapelig personale til undervisning og forskning	3	0,8	4	0,6	12	4,8
Risiko for at UMB ikke klarer rekruttere tilstrekkelig antall gode studenter	3	0,8	4	0,8	12	4,4
Risiko for at manglende vedlikehold av UMBs bygningsmasse og nødvendig fornying av infrastruktur ikke holder en akseptabel standard for virksomheten	4	0,7	4	0,7	16	4,3
Risiko for at UMB ikke er synlige nok som premissleverandør til samfunnet	3	0,9	3	0,9	9	5,4
Risiko for at instituttens økonomi blir så presset at det hindrer faglig fornying	3	0,9	4	0,7	15	5,2
Utdanning:						
	Sannsynlighet		Konsekvens		Produkt	
	Median	Std.avvik	Median	Std.avvik	Median	Std.avvik
Risiko for stort frafall blant studenter som er opptatt til studieprogrammene	2	0,5	3	1	8	3,2
Risiko for for dårlig søkning til større deler av UMBs studieprogram	4	1,1	4	0,8	14	4,7
Risiko for at UMB ikke er i stand til omstille undervisningstilbudet når studiesøkningen endres	4	1,2	4	1,1	14	6,7
Risiko for at UMBs kandidater ikke er etterspurt på arbeidsmarkedet	2	0,8	4	0,9	8	3,4
Forskning:						
	Sannsynlighet		Konsekvens		Produkt	
	Median	Std.avvik	Median	Std.avvik	Median	Std.avvik
Risiko for fortsatt reduksjon i forskning (målt i publikasjonspoeng)	3	0,9	4	0,6	12	4,3
Risiko for reduserte bevilgninger fra eksterne finansieringskilder	3	0,7	4	0,7	12	4,4
Risiko for at forskere ikke får tilstrekkelig sammenhengende tid til forskning	3	1,0	3	0,8	9	5,3
Risiko for at UMB ikke er attraktiv nok for å rekruttere stipendiater	3	0,8	4	0,6	9	2,8
Risiko for at UMBs forskningsledelse og intern organisering ikke gir tilstrekkelig stimulus til forskning	2	0,8	3	0,6	8	3,6
Risiko for at UMB ikke klarer å tilby gode nok forskningsfasiliteter og oppdatert vitenskapelig utstyr	4	0,9	4	0,8	16	6,3
Formidling og næringsutvikling:						
	Sannsynlighet		Konsekvens		Produkt	
	Median	Std.avvik	Median	Std.avvik	Median	Std.avvik
Risiko for at UMBs fagfolk ikke er synlige nok i samfunnsdebatten innenfor fagfelt som er viktige for UMB	3	1,0	4	0,8	12	5,4
Risiko for at organisasjonen har for svak kompetanse og for lavt engasjement innen innovasjon til at universitetet fanger opp de forskningsresultatene og forretningsideene som har størst potensial for kommersiell suksess	4	0,8	4	0,9	11	4,0
Ledelse, personal- og økonomiforvaltning, ressursutnytting:						
	Sannsynlighet		Konsekvens		Produkt	
	Median	Std.avvik	Median	Std.avvik	Median	Std.avvik
Risiko for at sterk binding av lønnsutgifter til faste stillinger hindrer omstilling og nyrekruttering	4	0,9	4	0,7	16	5,5
Risiko for at alliansebygging i for sterk grad skjer på bekostning av annen viktig aktivitet	3	1,1	3	1,0	9	5,3
Risiko for at uklar ledelsesstruktur mellom interimsstyret (felles styre for NVH-fusjonen) og UMBs ledelse, samt organisering av det nye universitetet, vil føre til redusert produksjon	3	1,0	4	0,9	12	4,8

Kritiske suksessfaktorer

Utdanning

UMB bør foreta et strategisk valg for 2010 om å videreføre driften av virksomheten innen utdanningsområdet fra 2009 frem til nytt interimsstyre som skal lede samorganiseringen med Norges veterinærhøyskole er på plass. Dette strategiske valget vil gi størst mulig stabilitet i driften av virksomheten. De kritiske suksessfaktorene er:

- Evne til omstilling og prioritering som følge av endring i samfunnets behov og endring i studiesøkning.
- Tilrettelegging av undervisning slik at læringsutbytte oppnås, faglig innhold er av god kvalitet og den pedagogiske tilrettelegging er tilpasset læringssituasjonen
- Mobilisering av tilstrekkelige og hensiktsmessige lokaler for undervisning og gruppearbeid
- Oppfølging av studiekvalitetsrapporten
- Suksessprosjekter innen Oslofjordalliansen

Forskning

Med bakgrunn i ønske om mest mulig stabilitet i driften av virksomheten vurderer UMB at de samme forhold som ble identifisert som kritiske for måloppnåelse i 2009 også vil være kritisk i 2010:

- Forskergrupper som lykkes med nasjonal og internasjonal finansiering
- Mobilisering av lavt- og middelsproduserende vitenskapelig ansatte slik at disse gruppene øker sin publisering
- Rekruttering av nye gode stipendiater
- Forskerskoler med egne forskerutdanningsprogram som sikrer produksjon av vitenskapelige artikler og gjennomføring på normert tid
- Suksessprosjekter i samarbeid med NVH og VI
- At kvinner rekrutteres til fast vitenskapelige stillinger og oppnår professorkompetanse

Formidling, næringsutvikling og etter- og videreutdanning

Med bakgrunn i ønske om mest mulig stabilitet i driften av virksomheten vurderer UMB at de samme forhold som ble identifisert som kritiske for måloppnåelse i 2009 også vil være kritisk i 2010:

Kritiske suksessfaktorer knyttet til formidling og etter- og videreutdanning:

- Bruk av nye internettbaserte formidlingsformer
- Kompetanse i formidling og presentasjon av vitenskapelige resultater
- Mobilisering av UMBs miljøforskere i den offentlige samfunnsdebatten
- Nye virkemidler for å belønne forskere som deltar i den offentlige debatten, særlig på områder som er strategisk viktige for UMB
- Vitalisere kulturen for deltakelse i offentlig debatt

Kritiske suksessfaktorer knyttet til innovasjon:

- Rett balanse mellom beskyttelse av og eierskap til resultater fra forsknings- og utviklingsprosjekter og kunnskapsmiljøers tilgang til resultatene
- Antall og kvalitet på kommersialiserbare forskningsresultater

Styring, ledelse og effektiv ressursutnytting

Stortingets vedtak 7.4.2008 om sammenslåing av NVH og UMB representerer en ny utfordring for UMBs styre og ledelse. De kritiske suksessfaktorene er i hovedsak disse:

- Oppslutning blant studenter og ansatte om samorganiseringen av NVH og UMB som er forankret i en ledelses- og organisasjonskultur som sikrer bred deltakelse i omstilling, omorganisering og omprioriteringer i interimperioden.
- Involvering av tillitsvalgte i alle sentrale deler av fusjonsarbeidet.
- Tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre tiltakene som interimstyret kommer frem til i fusjonsperioden.
- Endringsledelse på alle nivåer i organisasjonen
- Evnen til å produsere resultater for tildelte midler
- Forståelse for oppgavefordeling mellom eier, bruker og forvalter av UMBs eiendommer
- Reduksjon i antall kvadratmeter areal som forvaltes i egen regi
- Reduksjon i driftskostnader gjennom mer effektiv arealbruk og lavere forbruk av innsatsfaktorer (vann, strøm, varmebærere, osv.)
- Realistiske årsplaner for 2010 innenfor rammen som universitetsstyret har fastlagt

Vedlegg til UMBs årsplan 2010 – målforståelse

UMBs forståelse av KDs virksomhetsmål

Utdanning

Sektormål 1

Universitetene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap

Virksomhetsmål 1.1:

UMB skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

UMB legger følgende forståelse til grunn:

- UMBs utdanninger skal avspeile samfunnets behov for kompetanse innenfor universitetets fagfelt, både i dag og i et framtidsperspektiv
- En oppdatert og internasjonal forståelse av fagfeltet skal ligge til grunn for alle UMB studieprogrammer
- Utdanningene skal gi studenter læringsutbytte og kompetanse på et nivå som er i samsvar med nasjonale og internasjonale standarder for det aktuelle utdanningsnivået
- Tett kontakt med kvalifiserte forskere og deltakelse i forskningsmiljøer og med næringsliv og bedrifter skal gi studenter tilgang til oppdatert kunnskap og utvikle deres kompetanse i fronten av UMBs fagfelt.
- Uteksaminerte kandidater skal ha kunnskaper, ferdigheter og holdninger som gjør dem attraktive for relevante stillinger nasjonalt og internasjonalt og kvalifiserer for videre studier.
- UMBs samfunnsansvar som universitet skal legge føringer for studietilbudet og være overordnet kortsiktige svingninger i etterspørsel hos studiesøkende ungdom..

Virksomhetsmål 1.2:

UMB skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømmning

UMB legger følgende forståelse til grunn:

- UMBs studieprogrammer skal kombinere undervisning, veiledning og deltakelse i forsknings- og utviklingsarbeid, slik at studenten opplever en læringssituasjon som fremmer kompetanseutvikling i tråd med studieprogrammernes mål.
- UMB skal være bevisst på at undervisning og veiledning bygger opp under målfestet læringsutbytte
- UMB skal sørge for at undervisningsfasilitetene fremmer optimal læring
- UMB skal sørge for at læringsmiljøet er i tråd med UMBs studentlivsstrategi
- UMB skal jobbe forebyggende med hensyn til læringsmiljøet i fusjons- og byggeprosesser

Virksomhetsmål 1.3:

UMB skal ha et utstrakt internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

UMB legger følgende forståelse til grunn:

- UMB skal ha samarbeidsavtaler med universiteter med høy anseelse internasjonalt innenfor UMB fagfelt
- Hver student skal ha mulighet for utveksling gjennom kvalitetssikrede samarbeidsavtaler og integrering av mulighet for utveksling innenfor normalstudieprogresjon i alle studieprogrammer
- Utveksling av studenter med avtaleuniversitetene skal bidra til utvikling av høy og internasjonal relevant kompetanse i tråd med studiets mål
- Utveksling av forskere med avtaleuniversitetene skal bidra til undervisningsrelevantkompetanseheving hos UMB fagansatte
- Planer for utdanningstilbudet på program- og emnenivå skal reflektere UMBs internasjonale strategi, sikre at relevante internasjonale og globale problemstillinger tas opp og utvikle internasjonalt relevant kompetanse hos studentene
- UMB skal i tråd med de språkpolitiske retningslinjene legge til rette for et parallellspråklig universitet (bokmål, nynorsk, engelsk)

Forskning

Sektormål 2

Universitetene skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.1:

UMB skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

UMB legger følgende forståelse til grunn:

- UMB skal tildele doktorgrader i fagområder der vi utfører forskning av høy internasjonal kvalitet, har kritisk masse, og har et organisert opplegg for doktorgradsutdanning.
- UMB skal samarbeide nasjonalt og internasjonalt om doktorgradsutdanningen.
- Doktorene som UMB produserer skal ha en kompetanse som det er behov for i sektoren og i samfunnet for øvrig.

Virksomhetsmål 2.2:

UMB skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. UMB har et nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad. Samtidig skal UMB konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder, og samarbeide nasjonalt og internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

UMB legger følgende forståelse til grunn:

- UMB skal utføre forskning og utviklingsarbeid som gir resultater som er av høy kvalitet, sett med internasjonale øyne. "Resultater som er av høy kvalitet" tolker vi som 1) vitenskapelige publikasjoner i anerkjente kanaler, 2) resultater som er direkte

nyttige for det internasjonale eller nasjonale samfunnet, for eksempel næringsliv og offentlig forvaltning og 3) forskning og utviklingsarbeid av mer kunstnerisk karakter.

- UMB skal både ivareta nasjonale behov for bredde i forsknings- og utviklingsarbeidet og konsentrere innsatsen innen utvalgte fagområder med den hensikt å oppnå resultater av høy kvalitet.
- Internasjonalt samarbeid skal inngå i UMBs forsknings- og utviklingsaktivitet der dette vil bidra til høyere kvalitet i forskningen.

Formidling, næringsutvikling og etter- og videreutdanning

Sektormål 3

Universitetene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og bidra til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universitetene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten

Virksomhetsmål 3.1:

UMB skal gjennom formidling og deltakelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra forskning og utviklingsarbeid

UMB legger følgende forståelse til grunn:

- UMB skal formidle kunnskap innen våre fagområder til allmennhet, næringsliv, offentlig forvaltning og organisasjoner.
- Tilsatte og studenter skal kunne delta fritt i samfunnsdebatten

Virksomhetsmål 3.2:

UMB skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom utdanning, innovasjon og verdiskapning

UMB legger følgende forståelse til grunn:

- UMB skal bidra med kompetanse og ideer i innovasjons- og verdiskapingsprosesser i samfunnet

Virksomhetsmål 3.3 (UMB-definert):

UMB skal tilby etter- og videreutdanning i samsvar med kompetansebehovene i næringsliv og offentlig forvaltning.

Styring, ledelse og effektiv ressursutnytting

Sektormål 4

Universitetene skal organisere og drive sin virksomhet på en slik måte at samfunnsoppdraget blir best mulig ivaretatt innenfor rammen av disponible ressurser

Virksomhetsmål 4.1:

UMB skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene

Virksomhetsmål 4.2:

UMB skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

UMB legger følgende forståelse til grunn for virksomhetsmålet:

UMB er en kunnskapsintensiv virksomhet med menneskene i sentrum av verdiskapingen, og skal:

- gjennom aktiv organisasjonsutvikling, kompetansebygging og rekruttering tilpasse arbeidsstyrken til de krav som stilles slik at de oppsatte mål nås.
- tilrettelegge for selvdrevne medarbeiderne med krav om faglig fornyelse, psykososialt medansvar og ansvarlig ressursbruk.
- ha en åpen og lærende organisasjonskultur med stor grad av kunnskapsdeling og dialog.
- ha et arbeidsmiljø som er preget av respekt, tillit og sikkerhet, og som skaper best mulig forutsigbarhet for de ansatte
- ha et arbeidsmiljø som oppfordrer til kreativt samspill, kritisk vurdering og etisk bevissthet
- legge til rette for at kvinner og menn skal ha like muligheter ved ansettelse, avansement og innflytelse.

Virksomhetsmål 4.3:

UMB skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer.

UMB legger følgende forståelse til grunn for virksomhetsmålet:

- Med høy kvalitet forstås den kvalitetsstandard som settes i statens økonomireglement og i KDs reglementer
- Med intern kontroll forstås bestemmelsene i om intern kontroll i økonomireglementet § 14
- Med effektiv ressursforvaltning forstås at UMB forvalter de økonomiske, menneskelige og eiendomsmessige ressurser på en optimal måte slik at de støtter opp om UMBs mål for kjerneområder undervisning, forskning og formidling.
- UMB må sikre at det er tilstrekkelige ressurser til å sikre god styring og kontroll av ressursene.

Virksomhetsmål 4.4

UMB skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom samarbeid.

Virksomhetsmål 4.5 (UMB-definert):

UMB skal ha et verdibevarende vedlikehold som ivaretar eiendomsmassen institusjonen disponerer på en slik måte at de kulturhistoriske hensyn ivaretas og med et gjennomgående miljøperspektiv.

UMB legger følgende forståelse til grunn for virksomhetsmålet:

- Verdibevarende vedlikehold
  - Vedlikehold som opprettholder eiendomsmassens verdi

- Ivareta kulturhistoriske hensyn
  - Forvaltning av eiendomsmassen i tråd med de til enhver tid gjeldende prinsipper / planer
- Gjennomgående miljøperspektiv
  - Forvaltning i tråd med nasjonale krav / forskrifter og de miljøvedtak som universitetsstyret har vedtatt

UMBs mulighet for å øke opptakskapasiteten

Stortingsmelding 44 (2008-2009) – ”Utdanningslinja” viser at antall søkere til høyere utdanning vil øke i de nærmeste årene og det vil være behov for å opprette flere nye studieplasser ved norske universiteter. UMB har i sitt budsjettforslag for 2011 signalisert at UMB ønsker å være med på å øke kapasiteten innen høyere utdanning. For å kunne tilby studentene tilfredsstillende studiefasiliteter er det nødvendig at nye studieplasser er fullfinansierte. Videre vil UMB peke på behovet for fortsatt satsing på utbygging av studentboliger samtidig med opprettelsen av nye studieplasser. Totalt sett har UMB vurdert at vi kan ta i mot en vekst på 100 studenter fra høsten 2010 uten ekstra ordinære bevilgninger utover 60/40 finansieringen i gjeldene finansieringssystem.

På sikt er det nødvendig at ytterligere studentvekst også følges opp av midler til styrking av UMBs vitenskapelig infrastruktur (utstyr og laboratorier)

De fleste av tiltakene foreslått i budsjettforslaget for 2011, er eksisterende tilbud hvor UMB har muligheter til vekst og programmer der kandidatetterspørselen i samfunnet er langt større enn studentsøkningen. Begge programtyper vil bidra til at UMB gir sitt bidrag til den nasjonale utdanningsutfordringen, uten å redusere det gode innslaget av internasjonale studenter som vi har på campus. UMB jobber hele tiden med å øke rekrutteringen til disse programmene.

Detaljert oversikt:

Utdanningsinstitusjon: Universitetet for miljø- og biovitenskap					
KORT SKJEMA					
Overordnede spørsmål som besvares helt kort og konsist, jf. den strategiske delen av Rapport og planer (2009-2010).					
1. Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med fra dagens nivå frem mot høsten 2011, gitt dagens rammebetingelser og infrastruktur?					
Svar spm 1: 100					
2. Hvilke begrensende faktorer står institusjonen særlig overfor som hindrer vekst (kan spesifiseres på utdanningsprogram ved behov)?					
Svar spm 2: Infrastruktur som bygninger og studentboliger					
3. Er det særskilte studieprogram som institusjonen ønsker å prioritere spesielt av strategiske årsaker eller for å rendyrke en faglig profil?					
Svar spm 3: Master i Folkehelse, Master i Teknologi og Master i Fornybar energi					
4. Er det særskilte studieprogrammer som institusjonen ønsker å bygge ned eller avvike av samme årsaker?					
Svar spm 4:					
		Opptak 2009 (antall studie- plasser)	Planlagt opptak 2010 (antall studie- plasser)	Muligheter for økning i antall studieplasser til høst 2010?	Muligheter for økning i antall studieplasser til høst 2011?
		Antall	Antall	Ca. antall	Ca. antall
Helse- og sosialfag	Samlet	30	30	25	0
	hvorav				
	Master i Folkehelse heltid	20	20	20	0
	Master i Folkehelse deltid	10	10	5	0
Lærerutdanning	Samlet	0	0	15	0
	hvorav				
	Integrert lektorutdanning i realfag	11	15	10	0
	PPU-heltid	64	64	5	0
	PPU-deltid	15	15		0
Realfag og teknologiske fag	Samlet	0	0	20	0
	hvorav				
	5årig master i teknologi	90	90	10	0
	2 siste år av 5årig master i teknologi (spesifiser studietilbud ved behov)	10	10	10	0
		0	0	0	0
Andre fag	Samlet	0	0	40	0
	hvorav				
	2-årig master i fornybar energi	0	20	20	0
	Andre studieprogrammer ved UMB			20	0